

Fizessétek elő a Zsidó ujságot!

Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: Minden szó egyszeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII., Sip ucca 10. Jelíges levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közelíthetők.

Házasság,

SADCHENOK, kik vallásos orthodox körökben ismeretesek, adják le címüket mielőbb Schwartz hirdetőjébe Andrásy-ut 7. „Sadchenok 1927“ jelígre.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl. VII., Dohány-u. 68. Telefon: József 429-51.

NŐSÜLNE jól berendezett üzlettel rendelkező középkorú orth. uriember megfelelő hozománnyal. Jelíge „Komoly élet“

ÖNHIBAJÁN kívül elvált 28 éves, ugy a világjában, mint a héber tudományokban egyaránt művelt; komoly házasságra vágyó fiatalember feleségül venne szolid, intelligens, csinos orthodox urileányt. Hozomány közepes legyen. „Nem akarok már csalódni“ jelíge levéleket e lap kiadójába kérek.

19 ÉVES, feltűnő szép sógorómet ezuton szeretném főként alá juttatni. Csakis azok irjanak, kik nem pénzt, hanem aszszonyt akarnak a házhoz. „Boldogság“ jelíge e lap továbbit.

TIZENKILENC éve közvetít házasságot Nagy Jenő, Rákóczi-ut 57/b, Telefon (Cégnélküli levelezés.)

HARMINCÓTÉVES izraelita fűszerkereskedő vagyok, saját házamban szépen berendezett üzletem, lakásom van. Feleségül keresek olyan háziasszonyt vagy fiatal özvegyet, aki nekem hű élt- és üzlettársam lenne. Kimondottan üzleti életet kedvelő hölgyek levelét „Budapest környéke“ jelígre kiadóra kérem.

Állást keres.

Ügyes felsőruha varrónő házakba ajánlkozik. Király-u. 47. fszt. 2 Klein.

NAGY GYAKORLATTAL bíró mérlegképes könyvelő, borszakmában jártas fiatalember keres szombattartó cégnél szakmaválogatás nélkül állást. Választ „Kötő munkaező“ jelígre kér.

Különféle.

Egy, esetleg két lőcsei urileány cserébe Pestre jönne. Levéiben érdeklődés Löwy Arthurnál. Vas ucca 5.

SZALONTULAJDONOSNŐ fiatal urileány vidékre menne a nyári hónapokra jobb zsidó családnál, hol teljes ellátásért ellenszolgáltatásként VARRNA. Cim a kiadóba

ANGOL és francia munkát elsőrangú kivitelben a legelőnyösebb árban vállalkozók háznál és házonkívül. Neumann Sip-u. 13. I. em.

פיר שוחטים!

Habe Chalofim unter Garantie, prima wie auch mindere belgische reiss & glatt, ferner Stanislauer schwarze Steine bei Fränkel in Bpest, Rombach-u. 16. Bostellungen werden nur gegen vorherige Angabe, ausgefolgt.
SCHMUTZER Pesterzsebét.
PREISLISTE:
15 zöllige . . . P. 33.—
14 „ . . . „ 29.44
10 „ . . . „ 18.—
8 „ . . . „ 16.—
5 „ . . . „ 6.80
Belgische „ 8 zöllige . . . 24.—
7 „ . . . „ 20.—
„ „ 8 „ . . . 13.50
7 „ . . . „ 10.—
Vasserstein 9 „ . . . 4.—
8 „ . . . „ 3.—
Stanislauer 10 „ . . . 7.10
8 „ . . . „ 4.80

1 P. 10 f. 1 Biya Mir u. ha becu.
Israel him Bruin Rab u. M. D. H. H.
פארהער און האללע (דייטשלאנד)
Rabb. Israel Braun Bpest, Szövetség-u 43

Fenákel Jónás

zsir- és baromfikereskedése az orth. rabbiság felügyelete alatt.
Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54.
Naponta friss árú. Házhoz szállítás.
Telefonhívó J. 34-76.

Hajszálakat Pollák Sarolta „Miracle“
hajellávolítószer szétküldése utasítással.
Budapest, Andrásy-ut 38.
összes szépséghibák kezelése. (Arcápolás olcsó bértrendszerrel.) Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

Nyomatott Katzburg Testvérek könyvnyomdájában, Budapest, VII., Akácfa-ucca 45. — Felelős Katzburg Manó

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTH. ZSIDÓSÁG HETILAPJA. MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP U. 10.
TELEFON: József 425-90.

ALAPITOTTA:
GRÖSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETÉSI DIJ: 1 ÉVRE P 20.—
" " " fél " " 10.—
" " " negyed " " 5.—
Postachequekontó-szám: 50.791.

Orthodox gátépités

— Lelkesítő szózat az orth. közönséghez —

Irta: WEISZ MÓR

a budapesti orth. hitközség gondnoka.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy mult heti vezércikkéhez, amelyben — boldogult nagyevű atyja ז"ל nyomdokain haladva — a munka érdekében oly elszánt nyíltsággal lándzsát tör, őszintén gratuláljak! Mig azonban igen t. szerkesztő ur cikke alkalmas vezetőinket megmozdítani, engedje meg, hogy szerénységem az orth. nagyközönséget buzdítsa és lelkesítse a köz munkájára.

Árviz idején karhatalom kötelezi a lakosságot gátépitésre. Minden ember tartozik fogatát, szerszámát munkába állítani, sőt minden épkezláb emberre kötelező, hogy teljes erejével személyesen is részt vegyen a veszedelem elhárításán és éber szemmel őrt álljon, nehogy az ár betörjön. Azonban nemcsak a végveszély idejére szól a köz munkák eme elemi törvénye, hanem sokkal kisebb rendelleneségek esetére is!

Az orth. zsidóság életében is elkezdett a gátépités ideje. Hála a Mindenhatónak, nem a végveszéllyel fenyegető helyzettel állunk szemben, de ilyen esetben nem is volna célra vezető a lassan ható cikkezés. Ellenben igenis romlásnak indultak gátaink, azok sürgős javításra szorúlnak. Nézzünk csak ki utjainkra שיבור ישרה שיבור איו היא דרך ישרה שיבור ויש לה האדם és figyeljük jól meg, hon-

nan jön az ár, amely igyekszik a gátakat keresztül törni. Majd meglátjuk, mennyi közmunka vár ott reánk, amelynek elvégzése a magyar orthodoxia minden egyes tagjára kötelező!

Itt vannak a שבת, a ישיבה és mind a t. Szerkesztő által felsorolt problémák. Pillanatig se helyezkedjünk ama kényelmes álláspontra, hogy mindezek elvégzése a hivatalos-szervek (rabbik, hitközségek, közp. iroda) kötelessége. Sok társadalmi és egyéni mulasztásnak volt az a szülője, hogy mindent a hivatalos szervekre bízunk! Ezzel persze nem azt mondtam, hogy ne vezéreink indítsák meg a kezdeményezést és mozgassák meg a társadalom tömegeit. De tömegmozgalmat csak tömeg intézhet, tömegmozgalom lelkesedést igényel és ezt pedig egyedül a hivatalos szervekre ráhagyni nem szabad. Köz munkaszerűen egyénileg kell ezzel foglalkozni. Senkise se gondolja azt, hogyha most rendben is van a szénája, nem-e lesz majd gyermekeinek vagy unokáinak mai munkánkra és szervezkedésünkre szüksége!

A hivatalos fórumoktól azonban ne várjunk mindent. Csak egyet mégis:

Ne nézzék le a tömeg köz munkáját, ne becsüljék le azok értékét. Támogassák és irányítsák a töme-

get tapasztalataikkal, erejükkel és befolyásukkal!

És most még ki akarom ragadni a megoldásra váró problémák közül a שבת-ügyet, amely a legjobban nőtt hozzá szívemhez. Nem találok elég kárhordató kifejezést, amelyet megérdemelnek azok, akik még mindig nem ismerik fel az ügy égetően komoly fontosságát, akik nem látják, hogy mily sok gátszakadást okozott ezen ügy elhanyagolása és szerveztlensége. Hogy nem látják, hogy a néhány évtized előtt őseink által oly gyönyörűen megvédett és ápolott orth. vetés azért nem hozta meg a fizszeres termést, mert azt gazdasági viszonylatban nem ápoltuk és termékenyítő nedvvel eléggé el nem láttuk. Nem törődünk és nem gondoskodtunk, hogy szombattartó szülők gyermekei a mi körünkben elhelyezést találjanak, hogy megmaradhasanak a Tórának és tradíciónak. Nem nyújtottuk nekik a horgonyt, amelybe az ár idején némileg belekapaszkodhattak volna. Párnószó keresésük sivár pusztaságában nem alkalmaztunk irányítást, hogy az utvesztőben a helyes irányt megtalálhassák!

Tehát dolgozzon a köz!

Fel, fel az orth. zsidó köz munkára, félre a hiúsággal és egyén különvéleménnyel!

לא אמה בן הורין להבטל ממנה!

AZ ERDÉLYI ORTHODOX IRODA ÉS A „ZSIDÓ UJSÁG“

A szerencsétlen kimeneteli világháboru következményeként hazánk feldarabolásával együtt járt a magyar zsidóság nagy szervezeti egységének a feldarabolása is. Különösen súlyosan érint ez bennünket orthodoxokat, hiszen hűveink legnagyobb részét az ország északi és déli részének zsidósága alkotta. S így azután a gólszab ment magyarsággal együtt politikailag feldarabolta magyar orthodoxiában — a budapesti orth. központi iroda mellé — שני קאנגלייא של גליה — két gólszab-alkotta iroda: a pozsonyi és a beszercei keletkezett. Utóbbi irodák képviselik kormányainál a máriól-holnapra tőlünk elszakadt testvéreink érdekeit.

Politikailag tehát fel vagyunk darabolva, érzelmileg azonban — Trianon sem bizonyult oly hatalmasnak, hogy az egységes magyar orthodox frontot megsabdálja. Az a régi jó viszony, amely a történelmi Magyarország területén élő zsidókat egymáshoz fűzte, ma a nagy átalakulás után sem szűnt meg!

A „Zsidó Ujság“, amely az orth. zsidóság eseményeit regisztrálja, feladatát tűzte ki, hogy Jesásás szavaival élve שני סבב ענין וראי körültekintsen, mi ujság testvéreinknél, az elszakított magyar területek orthodoxainál. S mint Mirjam prófétánő a távolból figyelte Mózes testvérének hogylétét ונתנב אותו מרחוק לרעה מה יעשה לי, testvéri aggodalommal kellő éberséggel figyeljük és regisztráljuk, hogy mi történik testvéreinkkel a távolban... tul a trianoni határokon.

Ezen hírek közlésével nemcsak olvasóink hír-szomját óhajtjuk csillapítani, hanem elsősorban ezzel véljük ébren tartani illetve feleleveníteni a magyar orth. zsidóság között Trianon előtt fennállott kapcsolatot!

Ezen intenció vezérelt bennünket akkor is amikor folyó hó 13-i számunkban „Nagyvárad levél“ című cikkünkben autentikus infor-

mációk alapján, a beszercei orth. iroda fölött objektív kritikát gyakoroltunk. Ezen cikkünkben tulajdonképpen nem is az iroda kritikáztuk, hanem a román közállapotokat, amely alól az iroda sem tudja magát kivonni.

De a beszercei iroda, ennek dacára jónak látta, hogy idézett nagyváradi híradásunkra reflektáljon. Ime egész terjedelmében készséggel leközöljük átiratát:

Biroul Central orth. Izr. din Transilvania si Judetele Alipite

ארגון יידישע צענטראל־קאנגלייא פֿיר זעבען בירונען אונד דא אונגעשראססענען קאמיטאטע
Bistrita, 1927. május 18.
Nr. 490 927.

A „Zsidó Ujság„ tekintetes Szerkesztőségének Budapesti.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjának e hó 13-i számában közölt „Nagyvárad levél“ többek között az erdélyrészi orth. izr. Központi Irodát is megnevezte néhány sorral és ezzel kapcsolatban megemlékszik a kolozsvári orth. hitközség kettészakadásáról is. Ismerv a „Zsidó Ujság“-nak a hagyományos elvekhez hű orthodoxiában gyökerező célkitűzését, szükségesnek tartjuk, hogy Önt, tisztelt Szerkesztő Ur, a burkolt szándéokra figyelmeztessük, mely az említett sorok mögött rejlik. Váradi tudósítójuk alkalmasint az itteni viszonyokat nem ismerő köröket használja föl tendenciózus hírei elhelyezésére, mert aki az erdélyi zsidó belpolitikai helyzetben jártas, az könnyen fölismerheti e néhány soros tudósításból is az orthodox-ellenes eszmék talajából táplált ellenszenvet az orth. közegekkel és vezetőikkel szemben

akiket a levélíró közleményével a különböző körök előtt befeketíteni szándékszik.

Az igazság érdekében megjegyezni kívánjuk:

1) Az erdélyrészi orthodox izr. Központi Iroda az itteni orthodoxiának a kormány által is elismert legális fórumaként működik és mint ilyen nemcsak a hithű zsidóság fennállását veszélyeztető különböző támadások kivédésével, hanem egyszersmind több pozitív, megszekíthető ténykedésével is szerzett érdemeket.

2) A kolozsvári hitközség kettészakadása a központi iroda közreműködése nélkül lett kiésközölve. Am a kettészakadásnak már befejezett tényét a központi iroda közvetítése útján létrejött választott bíróság megerősítette a din-tórán alapuló ítéletével. Azóta azonban fordulat állott be ez ügyben és a hitközség kebelében fennálló jelenlegi viszony egy békés megegyezésen alapszik. Különben a régi Magyarországi területén levő néhány helységben is létezett két orth. hitközség.

Kérjük, sziveskedjék e felvilágosító és a tényeknek megfelelő sorokat b. lapjában közzétenni.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Krausz Mór

A beszercei iroda nyilatkozatához bátorodunk a következőket megjegyezni: nagyváradi híradásunk egyáltalán nem vitatta, hogy a t. iroda a kormánytól nem lenne legális fórumként elismerve, sőt azt is koncedáljuk, hogy érdemes és áldásos működést fejt ki. Egészben csak annyit irtunk, hogy az ottani állapotok folytán pénz nélkül rendszerint az iroda sem képes eredményesen operálni! Ami viszont a kolozsvári kettészakadást illeti, éppen azon kontrasztra mutattunk rá, amely a budapesti és a beszercei irodák között mutatkozik. Magyarországon t. i. lehetetlen, hogy pláne — az iroda nélkül — egy orth. hitközség kettészakadjon! (A régi Magyarországon is csak egyszer fordult ily eset elő, 30 évvel ezelőtt Galántán.) De ezzel sem az irodát, hanem a román viszonyokat kárhoztattuk. Szerk.

ZSOLDOS magánanfolyam
V.I., Dohány-u. 84. Telefon: J. 424-47.
Előkészít középiskolai magánvizsgálatra

A budapesti orthodox ambulatorium fejlesztése

Az orth. hitközség VII. Kertész u. 32. sz. alatti ambulatoriuma már 6 év óta áldásosan működik. De, úgy mint minden hasonló közhasznú intézménynél, itt is az történt, hogy idővel — a napról-napra szaporodó ingyenes beteganyag folytán — a helyiségek már nem bírták befogadni a segítségre szorultakat és így kénytelen volt a hitközség az ambulatorium kibővítése céljából több lakosztályt felszabadítani. A hitközség körében örömmel üdvözik az ambulatorium kibővítésére irányuló tervet és máris megindultak az előkészületek a szükséges elteremtésére. Jö példával járól az ambulatoriumi bizottság két társelnöke a jótékonyágáról ismert Dános László és óbudai Freudiger Dávid. Dános László felajánlott 400 pengőt a szemészeti műszerek megvételére és ezáltal a szemészeti osztály megnyitását kezdeményezte, óbudai Freudiger Dávid pedig 1000 pengőt adományozott, amit az ambulatoriumi bizottság az-
al honarált, hogy május hó 3-án tartott ülésében határozatilag kimondta, hogy a belgyógyászati rendelőterem az ő alapítványként szerepeljen, amit a rendelőben alkalmazandó márványtáblával is meg fog örökíteni. A bizottság mindenkinek lehetővé akarja tenni, hogy résztvegyen az alkotó munkában, s ezért a következő hozzájárulási összegeket szabta meg: 1) 1000 pengős összegű teremalapítvány létesítése esetében az egyik rendelői terem az illető nevét fogja viselni és adományá ugyanott egy külön márványtáblán fog megörökíttetni. 2) Alapító tag hozzájárulási összege 600 pengő.

(A nemes czélu intézmény megérdemli minden jó érzésű ember támogatását. Pénz küldendő a budapesti orth. hitközség ambulatoriumi bizottságához, VII. Dob u. 35. hitközségi iroda. Szerk.)

Az új Rechabiták.

Jeremia 35. fejezetében olvasunk a Rechabitákról (כִּיבֵּית הַרְחִבִּים), A próféta azt mondja nekik, hogy igyanak bort. De a Rechabiták apjuk intésére hivatkoznak, aki azt hagyta meg nekik, hogy ne igyanak bort, házat ne építsenek maguknak, hanem sátrakban éljenek nomád életet. Jeremia erre a nép elé odaállítja mintaképül őket: a Rechabiták apjuk rendeleteit megtartják, míg Izrael égi atyja törvényeit elhagyja.

A Rechabiták régi nevét akarja most egy dr. Chajim Rothstein nevű orvos feltámasztani Palesztinában. E néven akar egy zsidó — pásztor-szervezetet létesíteni. Nézete szerint az eddigi tapasztalat bizonyítja, hogy a városi és mezőgazdasági letelepedés igen nagy nehézséggel jár, és gyakori munkanélküliség nehezíti meg az életet. Ennek ellen-szerűen dr. Rothstein a pásztor-, illetve a nomád életre való áttérést

javasolja. Ő maga 20 évig bolyong a beduinok között, akik Palesztina déli és keleti részein tanyáznak. Husz év előtt egy veszélyes banda foglyul is ejtette s valószínűleg meg is ölte volna, de akkor észrevette, hogy a sejk-nek beteg a szeme és erre felajánlta, hogy hosszabbitsa meg életét, amíg meggyógyítja. A gyógykezelés sikerült és a sejk oly annyira megkedvelte, hogy a beduinok között neki sértetlenséget biztosító ugynevezett „Vas-levelt“ kapott.

Megismerve a pásztor-életet, belátta, hogy ez az ember a legboldogabb képes tenni. A pásztornak ezredrészi annyi gondja sincs, mint a városi embernek. Szükségei minimálisak és természetesen könnyen kielégíthetők. Az élet egyszerűsége pedig lehetővé teszi a tiszta, a természet szerinti mocsoktalan életet, amelyet a mi bibliai elődeink foly-

NEUSTADT DAVID cukorkagyár
Szombathely, ajánlja meg-
bizhatóan כשר ארטרד elsőrendű
különféle gyártmányait a legversenyké-
pesebb árak mellett. Referenciák a
szombathelyi orthodox főrabbinál.

tattak.

Mindezekhez hozzájárul az, hogy a pásztori foglalkozás megkezdéséhez sokkal kevesebb kell, mint a földművelési letelepedéshez. Mi kell egy állattenyésztőnek? Egy vászon-sátor, egy kis juh- és kecskenyáj, egy kis föld bérlése zöldségekre, egy kis élelmiszer, de mindez kitelik 62 fontból. Ha valakinek még annyi pénze sincs, beállhat munkának oly feltétel mellett, hogy élelmezése mellett a gyarapodó nyájból kap részesedést. Szóval épügy, amint Jakob ósatyánk és Lában esetében látjuk. Ezt a szervezetet legjobban lehet a délpalesztinai pusztában, valamint a szinaji félszigeten megalkotni, miután ott még sok ezer zsidó család megélhetésére van hely.

Amint tehát látjuk, életre kelnek Hosea próféta jövendölései „pusztába vezetem őt“ és אושיבך באהלים כימי מויד „még letelepítlek sátrakba,“ mint egykoron“. Kérdés csak az, hogy e lelkes ember terveiből mennyi fog megvalósulni.

Figyelem. Tisztelettel kérjük tudósítóinkat és hűveinket, hogy közleményeiket k e d d e l i g juttassák hozzánk, különben a legjobb akaratunk mellett sem foglathatnak helyet az illető heti számban.

BÉRHAZAK négyszázmilliótól, wien is, URILAKOK, villák, TELKEK Budán, Pesten környéken nagy választékban.
BIRTOKOK vételre bérletre tizholdtól hétezresig az egész országból.
PÉNZKÖLCSÖNÖK legkedvezőbbben. Pauncz, Rákóczi-ut 38. József 331-77. Címem kérem előjegyezni.

Siremlékek

Tervezések díjtalanul. V. POZSONYI-UT 1-3. Telefon: T. 246-74.

bel- és külföldi márványokból legolcsóbb árban részletfizetésre is kaphatók

Eichbaum Mór sirkőgyáros

שבת במדבר Tomché Jesivósz-nap.

Felhívás!

A magyarországi zsidóság vezetői a következő felhívással fordulnak a zsidó közönséghez:

Kedves Hittestvéreink!

A jesivákban nyomorgó ifjak megmentése érdekében fordulunk ismét hozzátok. — Bócherjeink helyzete ugyanis válságos. A javulni nem akaró súlyos gazdasági viszonyok Tóráat tanuló fiaink százaait a legkeményebb próbák elé állítják. A jesivák küzdenek létükért. Az értük lankadatlanul fáradozó, üdvösen működő „Országos Tomché Jesivosz Egyesület” munkáját a gazdasági válság igen megnehezíti. Hathatós, gyors segítségre van szüksége, csak úgy mentheti meg a jesivákat, a bócherokat.

Bócherjainkat megmenteni pedig legelémibb kötelességünk. Súlyos feladatokat várnak a következő zsidó generációra. — Megoldásuk vezéreszméje nem lehet más, mint igaz I-tentélem, bő Tóra-tudás, és mély vallásosság. Mindezekkel pedig a jesiva és csakis a jesiva vértzi fel ifjainkat. Ezért legfontosabb feladatunk ma a jesivák fokozatosabb támogatása. Szent kötelességünk a Tomché-Jesivoszt gyors, kiadós és állandó támogatásban részesíteni.

Évek óta קדוש שנתו Tomché-Jesivosz nap az egész országban. Az összes templomi bevételek kizárólag a Tomché-Jesivosznak lesznek felajánlva — Emlékezzék meg e napon mindeki, az is, aki nem járulhat a Tóra elé, a Tomché Jesivoszról, מי שברך adomány felajánlással vagy valamely más módon. A reá következő hét Tomché Jesivosz hét.

Frankl Adolf
az orth. közp. iroda
elnöke.

Reich Koppel
bpesti orth. főrabbi.

Snyders Bernát
győri orth. főrabbi.

Winkler Lipót
mádi főrabbi.

Silberstein Józsuá
váci orth. főrabbi.

Grünfeld Simon
búdszentmihályi főrabbi.

Strasser Salamon
debreceni orth. főrabbi.

Bródy Emánuel
nagykálói főrabbi.

Lelkes Tórabarátok! Szenteljétek Matan-Tóra hetét a Tóranak a Tomché Jesivosznak. Keressetek mindenkit fel. Mindenkinnek részt kell venni e szent munkában. Alakítsatok meg mindenhol — ahol még nincs — a Tomché Jesivosz helyicsoportját. Adja mindenki állandóan legalább heti egy kosztnap megváltását. Minden pénz mielőbb a következő címre küldendő:

Jesivákat Támogató Egyesület
Tomché Jesivosz Győr,
(postacsekk sz. 40530.)

Testvérek! Szent Tóránk kiált hozzátok segítségért. Verjen fel hangja mindenkit. Jöjjön visszhang minden zsidó házból, minden kunyhóból, minden zsidó szívből.

Aki akar adni, tud adni — aki tud adni, köteles adni!

A tehetős, a módos, a gazdag, jöjjen és adjon a fölöslegéből, adni fogják őt, jómódját, gazdagságát. Aki pedig tudja mi a szegénység, az ossza meg a falatját azokkal, ki érte, értünk, a zsidó jövendőért szenvednek, nyomorognak. Akinek gyermeke van, adjon gyermekei nevében, hogy boldogak legyenek. A gyermektelen pedig tekintsen minden bócher gyermekének, adjon annak amit gyermekének adna. Senki se zárkózzék el kérő szavaink elől; úgy lesz áldás rajta és áldás a zsidó népen, melynek nevében kopogtatunk a zsidó sziveken.

Zászlószentelés és felekezeti béke

SAJÁT TUDOSÍTÓNKTÓL. Folyó hó 22-én vasárnap délelőtt, szép ünnepély keretében ünnepelte a borsódmegyei Mezőkeresztes iparossága ujjonnan épült székházának és zászlójának felavatását. A katolikus templomban történt felszentelés után az impozáns tömeg az ujjonnan épült székház elé vonult, ahol főt. Vajda helybeli ref. lelkész a himnusz elénekzése után magas szárnyalású hazafias beszéd keretében avatta föl, az ipartestület zászlóját pálcát tört a felekezeti és faji ellentétek ellen, és e felavatott zászlót mint a felekezeti összetartás, együttműködés, és béke szimbólumaként állította a szép számban összegyűlt notabilitások és polgárok gyűlékezete elé.

Ezután főt. Csech József főrabbi emelkedett szólsra. Magasztos hazafi beszéd keretében méltatta a megnyilvánult békés egyetértést. A prófeta szavaival élve אב אבך אהרן אהרן לכונו אב אהרן בר אהרן ugymond legyünk megértőek egymással, hisz egy égi Atya gyermekei vagyunk mindnyájan. Szónok I-ten áldását kéri az iparosságra és beszédét azon remény kifejezésével fejezte be, hogy hazánk sorsa jobbra forduljon és az integer Magyarország helyre álljon. — A lelkes beszédet viharos éljenzés és taps övette. Szónokot számosan üdvözlék, köztük Bottlik József a kerület nemzetgyűlés képviselője.

Bokor Ernő.

Ajánlom 25 év óta fenálló motorüzemi

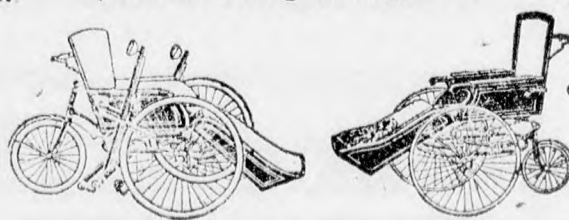
könyvnyomdám bármiféle könyv, füzet vagy más nyomtatvány kifogástalan előállítására. — Készíték magyar, német és héber szövegű könyveket, füzeteket és nyomtatványokat a legjobb kivitelben, jutányos árák mellett. — Hitközségek ill. templomok részére készíték PRAKTIKUS שו"ת SNÖDER EINLEGGKÖNYVEKET. — Nem kell minden alaphoz külön könyv és külön ember, hanem egy könyv-e tehetők az összes alapok adományai és egy ember kezeli az összes miattal sok tevedés elkerülhető. — Könyvek és ספרים beutóesai. Jahzeitáblák 50 évre kizámlitva olcsó árban, kifogástalan kivitelben készülnek. — Szükség esetén kérem ajánlatot kérni.

SCHWARCZ nyomda

Kunszentmiklós, Pest-m. Telefon 12.

Gróf Jenő

speciális betegkocsi-gyártó

Budapest, VIII., József-u. 54. Telefon: 28-14

KÉPEK A PESTI NEOLÓGIÁBÓL

Katholikus pap és szemináriumi tanár - Amikor a mohel nem tud berochót mondani - A vasárnap ünneplése a zsidó iskolákban -

Minden beállítás, célzatos magyarázatok helyett álljanak a tények.

Egy rabbiképzői tanár, aki az alsó tanfolyamon tanított s most is nyugdíjat huz az iskolát fenntartó zsidó alaptól elvesztette élete párját. Az elhunytat eltemetik. De hallgat a szomorú esetről a neológ felekezeti sajtó, hallgatnak a hivatalos neolog testületek, amelyeknek képviselői mindig hajlandók egy-egy beszéd erejéig nővelni akarni népszerűségüket. E hallgatás oka azonban nem tapintatlanság, hanem nagyfoku zsen. A tanár feleségét ugyanis katolikus rítus szerint temették. Igenis: a szemináriumi tanár nejét, ki pár hónappal ezelőtt törvényesen be is jelentette kitérését a pesti neolog rabbiságnál.

A másik eset hőse a pesti izr. hitközség egy igen tekintélyes előljárója. Bármilyen lelkes zsidó az előljáró ur, unokáját nem vezették be Ábrahám ósátyánk frigyébe. Az előljáró ur röstelte a dolgot és a mult napokban azután a csorba ki lett küszöbölve. A fiut felvették ósátyánk szövetségébe és az előljáró büszkén el is mondta ezt ismerőseinek. Csak egy baj esett. Elfelejtették a szükséges brochót. Ugy apa mint a Móhel. Az apa elfelejtette, mert már régen nem imádkozott héberül, a móhel pedig elfelejtette megtanulni a berochot, — lévén ez alkalommal a móhel egy nem-zsidó sebész, aki higiénikus okokból végezte a teendőkét.

A harmadik eset az Egyedi család egy tagjának öngyilkossága alkalmából nyert aktualitást. A egyik fivért meggyilkolta a veje, a második öngyilkos lett vagyoni okokból. A két halálesetből a neolog zsidóság belviszonyának egész fejlődési vonala bontakozik ki előttünk. Előbb: gazdagodás, azután: kitérés, végül tönkremenés minden tekintetben anyagilag és lelkiel. Az öngyilkos a kath. pap bucsuztatta s bocsánatért imádkozott, mert a halott elvetette magától a legszebb kincset: az éle-

tet. Öngyilkosok felett beszélni a pesti neolog rabbiknak sokszor van alkalmuk, de alig emelkedik közülük valaki az említett katolikus pap őszinteségének magaslatáig és erejéig. Ennek a visszasságát a neolog hitközség egy része érzi. Általános a panasz, hogy némely öngyilkos oly halotti beszédet kap, mintha hősi halált halt volna vagy tragikus hő. Azt mondják e körökben, hogy ha nem tartjuk keresztülvihetőnek a mai korban a zsidó törvénynek a mai korban az öngyilkosok temetésére vonatkozó részét nem szabad az ellenkező végletbe csapni.

Ilyen liberális tulzást hozott be a pesti hitközség a nyári hónapokban az iskolákban. Neológ hivatalos körökben nem veszik ugyanis jó néven, hogy vasárnap iskola van. At akarnak térni tehát a szombati és vasárnapi szünetre. De mivel a heti órák számát csökkenteni nem lehet, a szegény gyermekek 5 héten napi

5 óra helyett 6 és 7 órát lesznek kénytelenek az iskolában tölteni, csak azért, mert az öregek attól félnek, hogy a zsidóiskolák tanulói el találnak zsidósodni és így kilépve az életbe nem fogják elég áhitattal megünnepelni a vasárnapot.

A bölcs politikusok azonban egyet elfelejtettek: a berlini reformhitközség példájára gondolni. Ott behozták a szombati és vasárnapi áhitatosságokat. És most már csak vasárnap mennek a templomba és a szombat teljesen háttérbe van szorítva.

Az itt elmondott példákban egyetlen egy szó tulzás nincs. Minden gondolkodó zsidó véleményt formálhat magának arról, milyen a helyzet, ha a szemináriumi tanárnét a katolikus lelkész temeti, ha az operatív beavatkozás pótolja a miloh-t, az öngyilkos egysorba kerül a hőssel, a vasárnap a szombattal.

Volt liberálisok és volt antiszemiták

A mult héten egy sajtópör folyamán felmerült azon kérdés bizonyításának szükségessége, vajjon Rassay Károly 1920-ban mint államtitkár antiszemita volt-e. Rassay nagy politikai és államférfiúi kvalitásait a tavalyi választások alkalmából egy politikai vacsorán egy budapesti ügyvéd ugyanis azzal akarta kikezdeni, hogy elmondta, hogy egy leirtóztatott zsidó bankigazgató érdekében eljárta nála, de ő akkor kijelentette, hogy egy zsidó sohasem ülhet ártatlanul. Rassay ezt az egész beállítást szemenszedett hazugságnak minősítette. Ebben az irányban elrendették a bizonyítást. Feltéve, de meg nem engedve, hogy Rassay valójában ezt mondta is valaha, a zsidóság zöme Magyarországon tisztelettel és becsüléssel adózik működésének. Mert mindenesetre jobb, ha valaki megundorodva a „keresztény” jelszóval üzött visszaélésektől, a jogegyenlőség diadalrajutásától reméli Magyarország megújulását, mintha valaki liberális jelszavakat hangoztat és a reakció szolgálatában áll.

Az al-liberálisok mindenesetre ártal-

masabbak a zsidóságra, mint a volt antiszemiták. És csak al-liberálisok lehetnek azok, akik a liberális embernek ilyes multját akarják erőnek erejével bebizonyítani. Ilyen összefüggésben a zsidó igazán nem ad a volt-ra semmit.

Lábizzadás.

Akinek a lába a sok állózatás, járkalás folytán továbbá a cipő szorítása miatt izzad, jól teszi, ha türelemmel meleg, 1 evőkanálnyi sz. Rokus lábóval telített lábfürdőt vesz. A lábó melegvíz önkénti a vérkeringést, hirt egészséges és ruganyos állapotba hozza. Szabályozza a láb kiparólgását, kinyitja az eldugult porusokat, megszünteti egy csapásra a láb kellemetlen szagát. Egy nagy csomag Szent Rokus lábó ára 1 P 28 fill. Minden gyógyszerárban.

Főraktár: SZT. ROKUS GYÓGYPAR, VII. Rakocsi-ut 70

A zsidóság eszmevilágából

Irta: PHILIPPUS

A TÓRA

vitakozása az angyalokkal

(Folytatás a múlt számból.)

II.

A Talmudban a következő képletet olvassuk:

Midőn Mózes felment vala a Szi-náj hegyére, az angyalok következő kérdést intézték I-tenhez: Világmin-denség Ura! Mit keres ez az asz-szonyszülte halandó közöttünk? מה לילוד אשה בינינו „A Tórát akarja elfogadni!” volt a válasz. — Mi? Egy hus és vérből alkotott emberre aka-rod bizni ezt a drága kincset! „Mi az esendő ember, hogy megemlé-kezel róla, és Ádám fia, hogy figyel-medre méltatod őt?” szölk az angyalok. Erre I-ten megparan-csolta Mózesnek, hogy feleljen az angyaloknak. De Mózes vonakodott. „Félek én — mondá — hogy meg-perzselnek engemet ajkaik hevével.”

— „Fogd meg dicsőségem trónu-sát, akkor bátran felelhetsz”, hang-zott az i-teni válasz. Miként írva is vagyon: „Ő megfogja I-ten trónját és Ő felhőjét teríti föléje”. Ez azt jelenti, hogy a Mindenható dicsősé-gének fényét borítja föléje. — Ek-kor felelni kezdett Mózes: „Mi is vagyon írva abban a Tórában? Nemde: Én vagyok az Örökkévaló a te I-tened, aki kivezettek téged Egyiptom országából. — Talán ti an-gyalok lent voltatok Micrájmban és Fáraót szolgáltátok? Továbbá áll: Ne legyenek neked idegen i-teneid Én előttem! Talán ti is bálványimá-dók között laktok, hogy szükségtek volna erre a figyelmeztetésre? — Továbbá áll: Ne ejtsd ki az Örökké-való a te I-tened nevét hiába! Talán ti is kereskedtek, hogy figyel-meztetni kell benneteket az eskü ti-lalmára?! — Továbbá írva van: Emlékezzél meg a szombat napjá-ról, hogy megszenteljed azt! Talán ti is dolgoztok az egész héten, hogy meg kell parancsolni nektek, hogy legalább szombaton pihenjete. To-vábbá: Tiszteld apádat és anyádat. Talán nektek is vannak születek? — Továbbá: Ne öl! Ne törj házasságot! Ne lopj! — Bennetek nincsen irigy-

ség, szenvedély, érzékiesség. Te-hát mire való nektek a Tóra?

Ekkor az angyalok igazat adták Mózesnek és ajándékokkal halmoz-ták el őt. Éppen gyarló emberi mi-volta következtében halmozták el őt ajándékokkal. Még a halál angyala is ajándékot adott neki, mint írva van: „S (Áron) vette a füstölő szert és engesztelést tón a népért.

III.

„Mit keres az asszonyszülte közöttünk?” — kér-dék az angyalok. Hogyan is kíván-ható az, hogy űk pontosan teljesít-sék a Tórának mindama számtalan kisebb-nagyobb fontossággal bíró parancsait, melyek olyan sok lemondást és áldozatkészséget igényelnek tőlük. A mai, élvezetre sovárgó, hus és vérből való nemzedéknek egészen másféle Tórára, rövidke kis Tórára, melyet a Sammaihoz jött pogány-nak kívánságához mérten, féllábon állva, is meg lehet tanulni, volna szüksége. Az a hatalmas, nagyter-jedelmű Tóra az ő sok-sok nehéz parancsaival az égi lények, az I-ten előtt szolgáló tevő angyalok, de nem élvezni vágyó emberek számá-ra való! Így hangzik mai napság is az utca bölcsesége.

Felelj nekik אמור להם תשובה. Mózes! Hangzik az i-teni szózat. Csakhogy משה nem igen mer felelni: מהירא אני שישיפוני בהכל שבשפתותיהם „Hiszen megégetnek engemet ajkaik perzselő hevével!”

Ti Mózesek, אמור להם תשובה. Ti lelki vezetői a népek, feleljete-k ti! Ti, akik arra vagytok hivatva, hogy hűséggel és szeretettel vezes-sétek Izráelt az i-teni igazság szent ösvényein, mondjátok meg a népek a ő bűnét. Jáköb házának az ő vét-kei! Világosítsátok fel a népet, hogy téves uton jár, téves eszmények előtt hajt térdet. Csakhogy a Mózesek, a vezetőik félnek — vonakodnak. Féln-ek a népharag perzselő tüzétől, a gonosz nyelvektől.

De ime, az i-teni biztatás אמור

„Fogd meg בנכס הכבוד ומסור להם תשובה. az i-teni dicsőség trónusát és adj választ nekik!” Néktek, Mózesek-nek, népvezetőknek, csakis az i-teni dicsőség trónusát szabad szem előtt tartanotok. Nektek nem szabad te-kintettel lennetek a nép esetleges ha-ragjára.

S משה felelt. Mit mondtok? Ez a Tóra angyalok, nem pedig embe-rek számára való?; Oh, mutassatok nekem akárcsak egyetlenegy is a Tóra törvényei között, melynek köve-tése nem válik üdvére-javára az em-bernek, melyet igaz szívvél és őszinte akarattal nem valósíthatná meg az ember. Mutassatok nekem akárcsak egyetlenegy is a Tóra parancsoatai között, mely ellentétben állna az emberi természet jogos követelmé-nyeivel. Mutassatok nekem akárcsak egyetlenegy is, melyről a tudomá-ny okszerű érvekkel bebizonyít-hatná, hogy az elévült — elavult. A „tudomány”-t gondolom én, nem pedig az „Aufklärista” felületes szószátyárkodást. Mindenekelőtt ípe-dig mutassatok nekem egy árva sort is, egy árva betűt is a Tórában, mely nekünk porból és hamuból alkotott, por és hamuvá levő gyarló embereknek jogot adna arra, hogy mi önkényesen, saját eszünk és be-látásunk szerint mondhassunk itéle-tet a világot teremtő, alkotó nagy I-tennek a Tórában kinyilatkoztatott szent törvényei fölött.

Képletünk végén az angyalok aján-dékokkal halmozzák el Mózeset éppen emberi mivolta következtében: לקחה ממתנת נאדם בשכר שבראך אדם. Még a halálangyal is ajándékkal kedveske-dett neki. A halál ellenszerét: a füs-tölőszereket, a szent tömjénezőt adta oda neki.

Oh, mutassuk meg mi is életünk-kei és halálunkkal, hogy emberi mivolt-unk dacára is örök eszmények szent oltártüze lobog lelkünkben. Hogy a Tórának örökké szent és érvényes ta-nai és törvényei tüzozslop gyanánt jár-nak előttünk életünk sivatagában. Ak-kor minket is ajándékokkal fognak el-halmozni az angyalok, Sőt még a halál angyala is ajándékkal fog ked-veskedni nekünk. Az örök életet biz-tosító tömjénezőt fogja nyújtani ne-künk. A Tóra iránti hűség és oda-adás örök életet biztosít Izráel szá-mára וחי עולם נמשך בחיובו.

A miskolci orthodoxia gyásza

Sulyos veszteség érte a miskolci hitű zsidóságot s ezzel közvetve az egész magyar orthodoxiát! Fürth Jónás, az orth. zsidóság hűséges, harcos katonája, hosszas szenvedés után, 70 éves korában kidőlt az élők sorából.

Kora ifjúságától fogva fáradságot nem ismerő eréllyel küzdött a n.is-kolci hitű zsidóság ügyéért és amü-dőn Dr. Spitzer főrabbi eltávoztával ismét a neológ irányzat került a hit-köztség élére és ő valamint elvba-ráta távozni kényyszerültek a hitköz-ségből, szinte egyedül folytatta a harcot, hogy a miskolci hitköztség ne csak névleg, hanem valóban is orth. legyen. Hosszu és kemény harc volt ez, de Fürth Jónás szívós energiája végül is győzelemre vitte a zászlót, és az igazi orth. irányzat győzött, átvette a hitköztség vezetését és egy-másután valóította meg mindazt, amiért egy hosszu életen át küz-dött. A demokratikus adórendszer, a gabelladijak csökkentése, a zsidó szellemű fiu és leánypolgári, a „Tal-mud-Tóra” megteremtése mind az ő nevéhez fűződnek.

A megboldogult szervezte meg 1926 elején a felsőmagyarországi „Machzike Hadasz egyesületet.” A miskolci lokális hasonnevü in-tézmény is az ő bölcs és céltudatos vezetése alatt fejlődött ki és ő sze-rezte meg az egyetnek jelenlegi szép helyiségét és telkét, ahol óvodát

* Ezen ügyben a „Zsidó Ujság” 1926 jan. 1-i számába a megbold. felhívást tett közzé amelyből élenken tükröződik vissza a nagy lelkesedés és készség, amellyel ő az orth. közügyek iránt viseltetett. Ime a fel-hívás. — „Igen tisztelt Szerkesztő ur! Engedje meg, hogy a „Zsidó Ujság” útján fel-hívjam az abauj-borsód-zemplén- és gömör-megyei hitű zsidóság figyelmét, egy Fel-sőmagyarországon megalakítandó „Mach-ziké-Hadosz” egylet szükségessére illetve ennek ott már működött egylet feltámasz-tásának elodázhatatlan feladatára. Miskol-con ugyan van ily nevü egyletünk. amely egyszersmind összekötő kapocs a hitköztség és a szefard imaegyesület között, de szük-ség van az egész felvidékre kiterjedő egy-letre is. Ami csekélységet illeti nagyon szívesen vállalok minden teendőit, amive esetleg hivatott vezéreink megbiznak!” Fürth Jónás Miskolc“

szándékozott létesíteni. Sajnos ter-vét már keresztül nem vihette. Pár évvel ezelőtt egy sulyos betegség támadta meg, mely energiáját és munkaképességét lefékezte. De még betegem sem szűnt meg barátait és küzdőtársait irányítani. Így még azt érte meg, hogy a miskolci hitköztség már kiírta a pályázatot az óvónői állások betöltésére, de az óvoda sajnos már csak az ő halála után fogja működését megkezdeni. Pár nappal ezelőtt betegsége hirtelen ki-

fejlődött és betegágyához gyüleke-zett gyermekei s testvérei karjai kö-zött kilehelte nemes lelkét. Temetése f. hó 17-én ment végbe óriási rész-vét mellett. Fia Fürth Mór, Rosen-berg szefard rabbi, Neufeld hitk. rabbi és Ehrenfeld „Machzike-Ha-dosz”-egyleti rabbi emelkedett és meleg heszpedekkel bucsuztak el az orthodoxia ez igaz harcosától.

A megboldogult aki régebben az országos 100-as bizottság tagja volt, Miskolcon a חברה סנדקאות-komaegylet elnöki tisztét töltötte be, gondnoka volt a Chevra Kadisanak és tagja a hitközségi előljáráságnak. חתונה.

Hercegersek és orth. deputáció

Sopronkeresztúrról (צפתים Burgen-land) jertenti tudósítónk: „A napok-ban időzött községünben Dr. Piffel bécsi hercegersek. Az illusztris ven-dég röviddel megérkezése után fo-gadta őt. Kohn József főrabbi ve-zetése mellett a helybeni orth. hit-köztség küldöttségét. A főrabbi a hercegerseket megkapó beszéddel üdvözölte s különös örömenek adott kifejezést afölött, hogy az osztrák katolikus egyházfőt oly községben üdvözölheti ahol a felekezetek kö-zötti harmónia soha megzavarva nem volt. Midőn még a főrabbi kiemelte, hogy községének felekezeti közösi bé-kés együttműködése, főleg a hely-beni liberális esperes érdeme — mint Áron főpap (כהן) leszármazottja a biborosra a kohaniták áldását mind t-berit-berit-berit mondta el.

A hercegersek a főrabbi áldását meghatottan köszönte meg. A lá-tottak és hallottak fölött, őszinte örömenek adott a küldöttség előtt kifejezést s buzdította a hitközséget, hogy továbbra is örködjön a szép és harmónikus emberbaráti béke fö-lött. Midőn az egyházfő m'g igére-

tett tett, hogy támogatására a tra-díció-hű zsidóság állandóan számíth-at, a deputáció tagjaitól meleg ké-zszorítással elköszönt.

Knöpfler Frigyes“

ארטה. כשר. Vénus ételzsir

Snyders győri orth. főrabbi ur hechserevel ellátva

Vénus ételolaj

kiváló minőségben minden fűszer, cse-mege- és élelmiszer-üzletben kapható

Gyártja:

OLAJMÜVEK R.-T.

Kohn Adolf és Társa

Győr-Budapest
Zoltán u. 18. Tel.: 8-22.

Képviselet:

Sussmann Lipót és Társa

Telefon: „Ujpest” 161.

leszállított árban
SIRKÓ LÓWY-NÉL BUDAN
II. Fő-utca 88. (Saját ház) Tel. 146-99

A ros-hakóhol széferje

A midrás ismert mondása szerint: **רצונך שתכיר את מי שאמר וזהו** „ha meg ak rod ismerni a világot alkotó I-tent, tanulj aggadát“. Ha azonban meg akarjuk ismerni, hogy milyen egyéniségek építették a régi zsidó világot és szilárdították meg multtal dacoló létét — akkor el kell mélyednünk abba a maggidesz-könyvbe, amely most jelent meg a budapesti orth. hitközség elnökének és két fivérének kiadásában, mint megdicsőült apjuk: **Freudiger Mózes** **מהר"ר משה זצ"ל** cimen. Mert a könyv mellett nem szabad elfelejteni a szerzőt sem. Hosszu esztendőkön át volt a pesti orth. hitközség elnöke, az üzleti életben és társadalmilag kiválóan működött, de a szent Tan továbbfejlesztésére is talált időt és módot. Az ujkor zsidó irodalma ismer sok széfert, amelyet rabbik irtak, de olyat, amelyet egy **ros-hakóhol** irt, talán egyet sem. Ime, az olyan férfiak, akik a Tórának és nem a zsidóságból éltek, voltak erősségei és oszlopai a multban a mi közösségünknek.

Hálás fia óbudai Freudiger Ábrahám hangulatos bevezetést irt a széferhez, amelyből megtudjuk, hogy szerző már 18 éves korában tartott drosot az óbudai templomban, amikor apja R. Pinchoz Léb a most oly szomorú hírességre vergődött **Izsák** hitközségből, ahol rabbi volt, Óbudára tette át működési helyét, mint dajon. A fiatal Freudiger azután helyettesítette apját, felügyelt az iskolákra és a talmudtórára s a szent Tanhoz való ragaszkodása nem szűnt meg, amidőn Pestre kerülve gyakorlati pályára adta magát. Tanulmányai eredményét ő maga, 1895-ben, 65 éves korában állította össze és 32 év után a hozzáértők tömegének alkalmuk van figyelni tanításaira és tanulni fejtegetéseiből.

R. Mojse **רצונך** rendszeresen ma-

gyarázza a Midrás Rabba-t és Rasihoz fűz szellemes megjegyzéseket. A Rambamot ép ugy ismeri, mint az Ibn Ezrot. Idézi szeretettel a Zohárt, egyik helyen igen érdekesen R. Mojse Teutelbaumot, de Salomo Ibn Gabirolt is, akinek egyik gondolatát, hogy a pogányok bálványimádásukban is csupán az Egy-ten után **vágyódnak** és évek multán ez a vágyódás öntudatosává válik és az **Egyetlenhez** fog vezetni megtalálja az Olénüimában kifejezve **כבודו ודעתו כל יושבי תבל . . . לפניך ד' אלהינו יכרעו**.

Se szeri se száma a mély és szellemes magyarázatoknak. Milyen szép és egyszerű, amikor a talmud ama kijelentését „három jelenség hangja a világ egyik végétől a másikig hatol, de az emberek nem hallják; még pedig a napkorong, az eső, a léleknek kiválása a testből **כי קול הולך וכו'**“ ugy magyarázza, hogy mindezeknek döntő hatását életünkre elfelejtjük,

mert naponként látjuk, tapasztaljuk őket és így eltompolunk irántuk.

A talmudnak ama költői leírásában, hogy Mose Rabbénu a tóra-adást ellenző angyaloknak ugy adta meg a választ, hogy **belefogódzkodott a Mindenható dicsőséges trónjába**, azt az eszmét látja kifejezve, hogy csak azért lett méltó az ember a Tóra elnyerésére, mert meg tud ujulni **megtérés** utján, már pedig a megtérés, a tesüvo — a talmud egy másik kijelentése szerint — **egész a mennyei trónig ér**.

Megszivlelendő igazság rejlik abban a magyarázatában, hogy a Tóra összes törvényeit egyes ember sohasem, csak az egész **közösség** bírja megvalósítani, Ezért kell a közösség békessége, hogy egyesülhessen a Tóra gyakorlásában. A közösség békéjének alapelve azonban az: „amit magadnak nem kívánsz, ne tedd másnak“ (**מה דלך טיובי**). Épen ezért foglalta **Hillel** e mondásban az egész Tórát, amidőn egy prozelita az

Kirándulók figyelmébe!

Értesítjük t, vevőinket, hogy a szalámi- és füstöltárak kényelmesebb beszerzése szempontjából

üzletünket szombaton esténként fél 10 óráig tartjuk nyitva.

A nyári időszak alatt extra tartós debrecenit és kolbászt készítünk, m lye a legmelegebb időben sem romlanak. Vidékre utánvételes postacsomag-szállítás.

Skrek Lipót

orth. **כשר** szalámigyára
Főüzlet: **JUDAPEST, Dob-u. 27**
Sürgőnycim: „Skrekszalámi“. Tel. J. 424-17

HIREK.

NAPTÁR

שבת פ' במדבר, כ"ז אייר
szabete (Bpest): 7 óra 25 p.
kimenetele „ 8 „ 10 p.
— Szerda: Roschojdes Szivan —

Lindbergh. Az egész művelt világ hódolattal emlékezik meg a levegő hősről, aki monoplánján átrepült az Óceánon és egyfolytában szelte át a levegő régióit New-Jorktól Párisig. Minket e herosi tett a 8. Zsoltárra emlékeztet. „Mi az ember, hogy gondolsz reá, halandó, hogy ügyet vetsz rá? Majdnem I-tenné tetted őt, disszel dicsőséggel övezted, urrá tetted kezéd munkája felett, mindent tétél lábai alá, a szárazföldi állatokkal, az ég madarait, a vizek halait átvonul a tengerek utjain.“

(Előadások Palesztináról.) Vasárnap tartotta a Szentföldről visszatért **Mautner** Henrik földbirtokos beszámolóját igen nagy érdeklődő közönség előtt. Mautner teljesen objektíve ecsetelte a palesztinai viszonyokat különösen abból a szempontból, hogy milyenek a mezőgazdasági kolonizáció kilátásai. Utána **Mayer** Fülöp beszélt a kereskedelem szempontjából és azt hangoztatta, hogy az új palesztinai élet gazdaságilag életképes, csak a zsidóság közreműködése és áldozatkészsége hagy sok kívánnivalót hátra. A szép, és az orth. Népasztal helyiségében tartott előadásokért **Lebovits** Lipót mondott köszönetet.

A szombat védelme Litvániában.

Mult számunkban megemlékeztünk arról, hogy a litván pénzügyminiszter előtt deputáció tiszteltett a zsidó italmérők üzleteinek szombati nyitvatartását kötelező rendelet hatályon kívül helyezése érdekében. Most a litván fővárosból, Kownóból azon örvendetes hírt kapjuk, hogy a miniszter a rendeletet megváltoztatta, mely szerint oly helységben ahol legalább egy nem-zsidó italmérő van, a zsidók italmérők nem kötelesek üzleteiket szombaton nyitva tartani.

egész Tórát egyszerre akarta meg tanulni.

Egy pár cseppet meritettünk e sorokkal abból a forrásból, amely hegyeiből fakadva még sok nemzedéken át üdíteni fogja a Tóra-

tanulás kedvelőit.

A könyv belső értékének megfelelő külső kiállítás — finom letisztos papiros, világos nyomás — a Katzburg Testvérek nyomdájának ügybuzgalmát dicséri.

M. L.

A „hoher Rabbi Löw“ Debrecenben s Budapesten

— Egy hírlapíró nagy elhallása —

Köföhérre csak Wesilla mos

A „hoher Rabbi Löw“ alatt tudvalevőleg azt a híres rabbit értjük **מהר"ל מפראג** aki Prágában működött a XVII. század közepén s a Gólem-elbeszélés utján híressé lett a nem-zsidó világban is („aminek bizonyítéka, hogy a cseh-szlovák főváros még szobrot is állított neki). Hogy azonban a „hoher Rabbi Löw“ hogyan kerül Debrecenbe, ezt egy hírlapíró fantáziája magyarázza meg.

A hírlapíró a mult napokban a N. W. Journal megbizásából látogatta **Reich** Koppel budapesti orth. főrabbit. Leírja a dob-uccai hitközségi székházat kissé izléstelenül. És az izléstelenség fokozódik, amidőn leírja a főrabbi környezetét. A riportja szerint a főrabbi környezetéből állítólag valaki elmondta, miért is nem akar a főrabbi hírlapíró fogadni csupán többek jelenlétében. És itt jut szerep a „hoher Rabbi Löw“-nek. A környezetből ez a valaki ugyanis elmondotta, hogy a „hoher Rabbi Löw“-höz **Debrecenbe** eljött egy fiatal ember, aki **Hollósi** néven mutatkozott be neki s beszélgetett vele. Kiderül, hogy **Holländernek** hívták előbb és kikeresztelkedett zsidó. Ez a kitért azután megrágalmazta a hoher Rabbi Löwöt, pedig ez utóbbi jó magyar hazafi, ami abból is kiderül, hogy már apja is honvéd-rabbi volt. **Reich** főrabbi ezért nem fogad ismeretlen vendégeket csak társaságban.

Eddig szölt a hírlapíró információja, amely természetesen csak a

riporter tudatlanságának tükröződése, amennyiben Szegedin helyett Debrecint értett, **Immanuel Löw** helyett der hohe Rabbi Löw-öt és így természetes, hogy Löw Lipót honvéd tábort lelkészt megteszi a hohe Rabbi Löw apjának.

Ezek után **Reich** főrabbi igazán bölcsen cselekedett, amikor nem akart nyilatkozni semmiféle aktuális kérdéstről, a zsidóság helyzetéről, a numerus klauzusról. A hírlapíró fantáziája — ki tudja, hogyan is fujt volna fel minden csekélységet.

Nyilttér *)

איסור השגת גבולו

איך בין מותר כל השוהים אשר וראת ד' בלככם, דאס זיא אויף דען פאסטען פאן ד' ניכט רעפלקטירען זאלען בין אינען אנדערען פאסטען בעקאממע ולא יהי חי בכלל „ארור משגן גבול רעהו“ ולהשוועים יונעם. חיך אלה לעהרער ש"ב והון פה אטש.

*) Az ezen rovatban közöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Támogassuk az orth. zsidó sajtót!

Berger Henrik

ernyök és szörmeárak raktára és eladása nagyban és kicsinyben. BUDAPEST, Király-ucca 1. sz. — Raktár és műhely: Károly-körnt 17. Tel. J. 379-31. Szombat és ünnepnap zárva.

Zálogcédulákat kiváltak. — Ékszereket, briliánsokat bárkinél drágábban vesz Teréz-templommal szemben, Telefon — 9 — Telefon

SZÉKELY EMIL Király-utca 51.

(Az eperjesi rabbiszék.) Eperjes orth. hitközségének rabbiszék-helye már évek óta üres. A múlt hónapokban megválasztották Schreiber Dávidot Drohobitsról, a Chaszam Szojfer egyik leszármazottját. Schreiber rabbi azonban az állást nem foglalta el. Most azonban a hitközségnek reménye van, hogy mégis rabbit kap a Szófer családból. Ugyanis arról van szó, hogy Szofer Menachem marosvásárhelyi főrabbi áttenné működési helyét Eperjesre.

A BALASSAGYARMATI SIRKÓAVATÁS-RÓL a következő jelentést kaptuk: „A f. hó. 17-én végbe ment sirkóavatásra a megbold. főrabbi זצ"ל távolban lakó hívei és tanítványai is egybegyűltek, hogy a nagy Mester iránti kegyeletüknek ismételt kifejezését adják. Képviselve voltak többek között a budapesti, váci, verpeléti, gyöngösi, noográdberceli és pozsonyi orth. hitközségek. A heszpedek sorozatát az ifjú főrabbi nyitotta meg. Lendülettel szavakkal ecsetelte elhunyt nagy atya csaknem 5 évtizedes áldásos működését, amely örök emléket biztosít számára a magyar orth. zsidóság kimagasló egyéniségei között. A megemlékezés kötelességének — úgy mond — azonban csak akkor tettünk eleget, ha eszméi mellett tetteinkkel is hitvallást teszünk. — Beszéltek még: Lörinc nagyorosi, Jungreis noográdberceli, Pollák verpeléti és Kaizburg ózdi főrabbi, valamint R. Dóvid Léb Silberstein váci és Herskovic b. gyarmati rabbi, továbbá a megbold. ifjabbik fia. — A sirkóállítás befejeztével a Chevra Kadisa dísztermében egy „szijüm“ ünnepélyvel egybekötött lélekemelő מועדון מצוה lakoma volt, amelyen sok szép tórával fűszerezett beszéd hangzott el s amelyen a „Ben-tojro“-k között az egész talmud tanulását, felosztották és felhatározták, hogy arra א"י"ה jövő év Lag-beómer napján szijüm-ünnepélyt rendeznek“.

A HÍRES SZIGETI REBBE, R. Eliezer Zeév Rosenbaum, aki régebben Karácsonyfalván (Kre: enyev) volt rabbi, magyar híveinek lézésére amint értesülünk közvetlen שבועות után Budapestre érkezik (lásd mel. Kazincy u. 6. b fog megszállni.)

(A kazár-uccától a Columbus-uccáig). Hogy Amerika felfedezője Columbus galíciai zsidó volt, azt bizonyította legutóbb a Cadiz spanyol városban üléselő tudományos kongresszuson egy Mose Amzalek nevű zsidó vallásu lisszaboni professzor. Hogy a nemzeti hős ilyen mértékű lealázását a jelenlevő hidalgók túrték, az annak köszönhető, hogy nem a volt ausztriai tartományról van szó, hanem Spanyolországnak Galicia provinciájáról s annak is Pontavedra nevű kikötőjéről és így a nemzeti büszkeség egy neme még mindig fűzhető Columbushoz. Spanyolországban nincs baj, de lehet Budapesten. Ha tényleg bebizonyítást nyer Columbus galíciai zsidó származása, akkor nagyon természetes, hogy a Columbus-ucca nevét meg kell változtatni. A Petőfi-uccának Kazár-uccára való átkeresztelése, illetőleg átzsidósítása folytatást nyerhet. A Columbus-uccát a „galíciai zsidó“ tojására való tekintettel „Záptojás-ucca“ névvel kell jelölni.

ROMÁNIAI DOLGOK. A román állam 50 éves fennállása alkalmából ünnepi ülés volt a parlamentben. Az összes kisebbségek beszéltek, de a zsidó kisebbség képviselőjét dr. Niemerower rabbit nem engedték beszélni. Utólag egy, magyar viszonyok közepette nem szokatlan magyarázattal éltek. Azt mondták ugyanis, hogy a zsidóság Romániában csak felekezet és így nem beszélhet felekezeti képviselő, mert csak nemzetiségi kisebbségek képviselői szólhatnak fel, nem pedig a felekezetek mandatáriusai. — Szóval: ha jogokat kell elvenni, akkor a zsidóság nemzeti kisebbség ha jogokat kell adni, akkor csupán felekezet. Ez olyan igazságtalan eset mint amely most, izgatja a romániai zsidó társadalmat. Három hónappal ezelőtt egy Les petinú zsidó román diákra rárohant egy csomó fajvédő. A zsidó diák erre önvédelméből revolvért fogott és a levegőbe

lőtt. Ezért lefogták s azóta börtönben sanyalódik. Mivel a nyomozás abban az egészen világos ügyben szándékosan a végtelenségig húzódik, a letartóztatott diák éhségsztrájkra határozta el magát.

(Sirkóavatás.) Vasárnap emelték Weinberger Ignác szentendrei rabbi nevének sirkóemlékét szép számú közönség jelenlétében. A páratlan zivjóságáról, okosságáról ismert szentéletű asszony életét férje, továbbá fia Weinberger Ármán rabbi hittanár és dr. Ábrahámsohn, a pesti orth. Chevra titkára méltatták. — תנצ"ה.

FORRONGÁS A CIONISTA TÁBORBAN. Ez év augusztusára van kitűzve Baselbe a XV. cionista kongresszus. Az eddigi jelek szerint rendkívül viharos lesz. — Weitzman békes politikáját ellélik a radikális cionisták, akik Angliával szemben erőlyes gravaminális politikát követelnek. A múlt héten Berlinben a kongresszusnak előcsatározása folyt. Ebből kiderült, hogy jelenlegi vezetőségnek ellenesei igen jellegzetes egyéniségek. Az egyik szónok Grünbaum szemj képviselő volt. Ép oly hevesen támadott M. Jabotinsky akit Palesztinában hadnagy léte több évi várfogságra ítéltek — majd szabadon bocsátottak —; büne az volt, hogy az arabok ellen maga szervezett védőrséget. Egy nemesi előnevet szerzett bécsi család sarja: dr. von Weisl arról beszélt, hogy a jelenlegi viszonyok mellett a palesztinai zsidóság teljesen jognélküli. Ugyanolyan értelemben beszélt a volt litvániai miniszter, dr. Soloweitschik is.

HÓSI HALÁL. Az Aguda által fenntartott Machne Jiszroel kolóniát őrző somért Eizik Zyndert, múlt héten egy éjjel, amidőn kötelességét teljesítette, egy arab orvul megölte. A gyilkost elfogták.

NEMZETI KISEBBSÉGEK KONGRESSZUSA. Bécsben fognak összeülni a nemzeti kisebbségek képviselői, hogy különféle országokban szenvedett sérelmeiket a világ elé tárják. A konferenciát előkészítő bizottság tagjai többek között Szüllő Géza magyar képviselő a cseh-szlovák parlamentben, továbbá dr. Motzkin a zsidó delegáció elnöke i

FÉLTIK A ZSIDÓT A TUDOMÁNYTÓL. Többször szó volt a napilapokban a bécsi egyetem eseményeiről. Bécsben ugyanis

restringálni akarják a zsidó hallgatók számát azzal a kifogással, hogy az orvosi fakultáson nincs elég hulla a boncolásra ezért az idegen hallgatók elől be kell zárni az evetemet kapuit. Idegenek alatt természetesen zsidókat kell érteni; a lengyelországit épúgy mint a magyart. A budapesti antiszemita lapok egy része ezt helyénvalónak is találja s kárörömmel mutat rá a zsidó diákok tarthatatlan helyzetére. A bécsi „Wiener Morgenzeitung“ kétségbefőtőnek találja a helyzetet és a zsidóság gólsza egyik megnyilvánulásának. Szerinte a népszövetségnek kellene már egyszer komolyan foglalkozni a kérdéssel.

(Liberális zsidók megbotránkozna a szombati futballjátékon.) Bécsben alakult évekkal ezelőtt a Hakoah nevű zsidó futballcsapat, amely idők folyamán igen nagy hirre tett szert sportkörökben. Az első időben még voltak a csoportban ideális momentumok, de később teljesen pénzszerzés lett a játékosok célja. Épen ezért legnagyobb részük átment a dollárok hazájába. Most az a hír érkezik Amerikából, hogy a nem-orth. United Synagogue templomi szövetség a leghatározottabban tiltakozott a Hakoah ama zsidótlán eljárása ellen, hogy szombaton is rendez metcseket.

A JAVITÁSA. A jeruzsálemi szentély maradványa a „nyugati fal“ restaurációra szorult, amiért a palesztinai kormány a szükséges munkálatokat elrendelte. A kormány azonban ez esetben nem tanúsított kellő tapintatosságot, mivel a munkát arabokkal végezteti. A zsidó intézmények ez ellen mind óvást emeltek és kifejtették, hogy a fal a zsidóké s így csakis zsidók gondoskodhatnak a fal karbantartásáért. A kormány intézkedett is, hogy az arabok a munkát beszüntessék.

IMPOZÁNS „TALMUDTÓRA“ ISKOLA lett a napokban Bielitzben hivatásának átadva. Az iskola épülete, egy új 2 emeletes palota, amelynek építéséhez egy jelkes águdista, Wolf Márkus gyáros 40,000 zloty (300 millió K) adományozott. Az ünnepélyes megnyitóbeszédeket a szuczvai és wojdislavai híres rabbi R. Mose Landau és R. Sabsze Rappaport tartották.

(Furcsa államellenes cselekedet.) Litvánia Pilvischok városának 95 zsidó polgára államellenes cselekedet miatt bíróság elé kerül. A feljelentést a rendőrkapitány tette. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy a 95 zsidó a litván orthodox patriarcha halála alkalmából nem tűzött ki feketé zászlót.

ABUDAPESTI „TIFERESZ BACHURIM“ HETI PROGRAMJA. Az egyesületben e héten a következő előadások tartanak: I. számú teremben szombaton ב' במדבר d. e. 11.30 kor שבת מ' שבת Fischer Andor, d. u. 5 kor שבת מ' שבת Popper Sándor, 5.30 מניחות-דרóse Altmann Sámuel egyleti rabbi. Hétköznapokon esténként 7.15 שיעור מ' בכא כרמא és חוכת הרבנות שיעור Pfeffer Mór ur. — II. sz. teremben ש"ק d. e. 11.30 és kedden este 7.15 שיעור מ' שיעור Rosenbergszák ur., hétfő este 7.15 heti szidra Oppmann Farkas ur, csütörtök este 7.15 מלכים תנ"ך Herzog Lipót ur, Reggelenként 6.30 שיעור מ' שיעור Blau Lipót ur. Imaidők hétköznapon reggel és este 7 óra szombaton reggel fél 8 óra. Az ifjuság felkérte az előadások pontos látogatására.

A SZENTFÖLDI KOLONIÁK VALLÁSSÓSSÁGA. Mint nekünk Jeruzsálemből jelentik több rabbi (Kuk, R. Meier Berlin stb) inspekciós utra kelt ki a zsidó telepek közé, azon célzattal hogy a telepek vallásosságát felülvizsgálja és őket hagyományuk szigorú betartására serkentse.

BEZUJTÁK A NAGYVÁRADI ORTH. TEMPLOMOK ABLAKAIT. Nagyváradról írja tudósítónk: Az elmúlt csütörtök éjjel sajnálatos tüntetés játszódtott le városunk utcáin. Éjjel után egy ismeretlen tettesekből álló társaság a város különböző pontjain csendben gyülekezett és még mielőtt ideje lett volna a rendőrségnek a felvonulást megakadályozni, végrehajtotta előre megbeszélte tervét. Teljesen tönkre tették a zárdai-utcai orth. templom ablakait, amelyeket nemcsak kövekkel hanem nehéz tégladarabokkal is bezuhtak. Ugyanígy betörték a telek-utcai (épülőfélbenlevő új) orth. templom összes ablakait. — A tettesek kinyomozására szigorú vizsgálat indult meg.

Amint értesülünk a tüntetés oka a váradai zsidók magyar nemzetiségi hitvallásában keresendő. Nagyváradon ugyanis a románok nemrég népszámlálást tartottak. A népszámlálásnál az volt nekik a fontos, hogy a magyarságot minél kisebb arányszámban szerepeltessék. A kitöltendő kérdőíveken azonban a váradai zsidók nagy része magát magyar nemzetiségűnek vallotta. Erre jött azután a fenti csinos válasz a román diákság részéről. — Utólagos értesülésünk szerint a zavargók dr. Kecskeméti neológ főrabbi lakásának ablakait is bezuhták. Szerk.

Utazó urak figyelmébe!
Ort. kóser étterem
Békéscsabán

Ujonan átalakítva, elsőrendű konyha, pontos és figyelmes kiszolgálás. Szíves párfogást Hollandier Izidor Tátra u. 13 kér
Telefon 09. sz.

A „BUDAPESTI BIKUR CHOLIM“ IFJ. CSOPORTJÁNAK a napokban volt tisztújító közgyűlése. Strauszmann Árpád és Fränkel Jenő felhívták az ifjuság figyelmét a tóra-előadások minnél gyakoribb látogatására. Ezután megejtették a tisztújítást, amelynek eredményeként elnök lett Strauszmann Árpád; kulturbizottsági elnök Fränkel Jenő; alelnök Rein Márton; gondnokok Vajda Zsigmond és Zelmanovics Nátán; könyvtáros Mandl Ede.

A balassagyarmati orth. hitközség május 24-én tartotta meg tisztújító közgyűlését, melynek eredménye a következő: elnök: id. Schwarcz Dávid, alelnökök: Jónás Emil, Weisz Miksa, előljárók: Haas Lajos, és Gansel Ernő, gondnokok: Féderer Salamon és Ungár Salamon. Képviselőtestületi tagok lettek: Aronovics József, Baneth Arthur dr., Berczeller Miksa, Engel Samu, Fischer Géza, Grünbaum Aladár dr., Himler Géza, Hirschfeld Jenő, Ilovszky Ármán, Klein Andor, Klein Béla, Lázár Mihály, Moskovits Salamon, Potó Béla dr., Rubinstein Károly, Sándor Arnold, Simon Izsak, Susitzky Jakab, Schirmann Lipót, Schlesinger Jenő, Schwarcz Aron, Steiner Ármán, Székely Miksa dr. és id. Weisz Ármán.

REMÉNY

a legjobb és legtartalmasabb zsidó ifjusági folyóirat nevel, oktat, szórakoztat.

Szerkeszti: dr. MOLNÁR ERNŐ.
XIII. évfolyam.

Előfizetési díj:
negyedeve 1.60 pengő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, IV., Magyar-u. 3.

AKARJA,

hogy gyereke zsidó könyvet olvasson?

Vegye meg az alant felsorolt könyveket
Heine: Bacharachi rabbi.
Ára 2 P.

Dr. Singer Leó: Apró történetek a Talmudból és a Midrásból
Ára 1.20 P

Megrendelhető a REMÉNY zsidó ifjusági folyóirat kiadóhivatalában. — A Remény új előfizetői 5) százalékos kedvezményt kapnak a könyveknél.
Budapest, IV., Magyar-ucca 3, II. em.

Képviselőlet adunk

az ország minden községében és városában üzlettel vagy lakással bíró megbízható egyéneknek.

Király Gőzmosóda Ruhafestő és Vegytisztító

Budapest, VII., Király-ucca 15. IV., Magyar-ucca 6. Vidékre külön postaosztály.

Magánosok megbízásait is a legrövidebb idő alatt teljesítjük.
Szabónóknak, szabóknak nagy árendemény,

Vesilla mosás a legtakarékosabb

Sürgös felhívás!

Bizottságunk hetekkel ezelőtt felkérte az orth. hitközségek t. vezetőit, hogy a szombat-tartó kereskedők és iparosok név- és szakmaszerinti jegyzékét mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Ezen kérelmünket az Almanach sürgősségére — és arra való tekintettel is, hogy a közeli napokban már sajtó alá kerül — ezennel megismételjük és a még hátralevő jegyzékeket saját jól fel-fogott érdekükben és a szent ügyre való tekintettel **8 napon belül** beküldeni kérjük. A kérdőívet, minden orth. hitközségnek megküldtük, s amelynek megválaszolanda főbb pontjai a következők: 1) a főbbi és segédabbik nevei, 2) a hitközség vezetőségének névjegyzéke, 3) a hitközség intézményeinek és vezetőinek megnevezése. 4) a hitközség szombat-tartó tagjainak nevei, foglalkozásuk megjelölésével (nagyobb helységben ucca és házszám megjelölését is kérjük). 5) van-e a hitközségben orth. kóser étkezde, kérjük annak megnevezését és egyben megjelölni áll-e az orth. rabbinátus felügyelete alatt. Tisztelettel kérjük a névjegyzék összeállítását, hogy foglalkozás gyanánt ne csupán „kereskedő” vagy „iparos” jelzőt tüntessenek fel, hanem annak tüzetes megjelölését is, hogy milyen szakmabeli kereskedő vagy iparos. Ezen utóbbi kérésünk vonatkozik azokra a hitközségekre is, akik a jegyzéket már beküldötték, ellenben a foglalkozást pontosan vagy a pontos címet nem jeleztek.

Kelt 5687 Ijjar 23.

A Somré-Sabosz-bizottság.
Budapest, Wesselényi-ucca 13.

A newyorki jesiva akcióról, melyről legutóbb megemlékeztünk, pótlólag még a következő jelentést kapjuk: „Newyorkban Nisan 29-én összegyűltek az amerikai híthű zsidóság kapacitásai, hogy a híres „R Jiczchok Elchónon” után nevezendő jesiva alapkövetését 35.000 személy jelenlétében ünnepélyesen végre hajtsák. Már ezen gyűlést megelőzőleg Peszach 8. napja Newyorkban általános jesivanap volt. Az

מאיר בעל הנס - Ismét szabad pénzeket gyűjteni

Utóbbi időben gyakrabban érkezett panasz a közp. irodához, hogy főleg vidéki hatósági közegek akadályt gördítenek az elé, hogy „Mair-baal-Hanész”-perselyekkel, Palesztinában nyomorgó hittestvéreink számára gyűjtések eszközölthessenek. Az iroda ez ügyben annak idején hosszabb memorandummal fordult a kormányhoz, amelynek eredményeként most a közp. Irodához a miniszteriumtól a következő kedvező leirat érkezett:

„A m. kir. belügyminiszter a 153.730/1927. B. M. számú rendeletével a m. kir. vallás- és köz-

oktatásügyi miniszterrel egyetértően megengedte, hogy a Magyarországi Autonom Orth. Izr. Hittellekezet Központi Irodája a Palesztinában élő magyar honos zsidók segélyezéséhez szükséges anyagi eszközök részbeni megszerzése céljából (az izraelita templomokban való perselyezésen kívül) 1927. évi június hó 1-től számított egy évi időtartamon át a hitsorsosai részére kiadott perselyekkel (kizárólag a hitsorsosai között) azok lakásán az egész ország területén pénzbeli adományokat gyűjthessenek.”

Elhalasztódott a frankfurti rabbiválasztás

Az elmúlt vasárnapra, május 22-én kitűzött frankfurti rabbiválasztás az ottani hitközség előjáróságának határozata folytán *egyelőre el lett halasztva*. Amint a „Zsidó Ujság” értesül, az elhalasztás oka Dr. Breuer Rafael *חוקה*-kérdésének eldöntése. A hitközség ezen kérdést ugyan már

eliminálnak vélte, de *Posen* frankfurti h. rabbi a kérdés *halachikus* eldöntését ismét szőnyegre hozta, amiért is a választást utolsó percben el kellett halasztani, amíg ezen „elsőbbségi jog” kérdése — amely bárki másnak a megválasztását *kizárná* — *עפי דין* tisztázva nincsen.

ünnepelet az építőbizottság elnöke **Fischl Harry** nyitotta meg, aki a jesiva céljára százezer dollárt adományozott, utána **Lampert Jesiva** elnök 200.000 dollárt. Az ily imponzáns sikerült alapkövetését több kisebb-nagyobb felajánlás követte, úgy hogy másnap Nisan 30-án megállapították, hogy a szükségelt 5 millió dollár fele már meg van!

A **WIZSNITZI REBBE DEBRECENBEN** Debrecenből jelentő tudósítónk: „Itteni hívei kérésének engedve a wizensitzi Rebbe **של ישיבה** az elmúlt szombat Nagyváradról Debrecenbe érkezett. Utközben Biharke-resztesen **Fuchs Lipót** főbbi vezetésével az ottani hitközség küldöttsége tisztelettel a Rebbe előtt. Berettyóújfalun a pályaudvaron óriási embertömeg adta tanujelét a Rebbe iránti nagy rajongásának és tiszteletének. Ujfalura egyébként már egy debreceni deputáció utazott a Rebbe elébe, amellyel a Rebbe onnan autón folytatta útját Derecskén át Debrecenbe. Ide a vidékről számosan érkeztek, hogy a szombatot a híres Rebekörnyezetében tölthessék.

A **POZSONYI JESIVA** imponzáns *פתחה* megnyitó beszédében **Schreiber Akiva** főbbi erősen kikelt azon szülők ellen, akik fiaikat már 17-18 éves korban a jesivából kivonják.

EGY LENGYEL REBBE HALÁLA Az elmúlt vasárnap elhunyt Lodzban a híres pilzi Rebbe fia, **R. Avrohom Mordche Justmann**. Mindössze 52 éves volt. A levélben több ezer chász d vett részt.

HIBAKIGAZÍTÁS. Mult számunk „A zsidóság eszmevilágából” című cikkének, 6. oldal, II. hasab, 28-ik sorában „étvágy” helyett helyesen „élvágy” (élvezetvágy) olvasandó.

CSALÁDI HIREK.

Márkus Aladár az „Országos Egyetértés” c. lap felelős szerkesztője házasságot kötött **Beer Erzsébet**tel.

Weisz Ernő Tokaj eljegyezte **Blumberger Ilonkát** Egerből. (Minden külön ertesítés helyett)

Kluger Margitka Ujkr., **Löwenstein Simon** Beled jegyesek.

Haber Ferenc Gyöngyös, **Mogyorós Erzsike** Edelény, jegyesek.

FÜRDŐK ÉS INTERNÁTUSOK

Bad Sudačovice

Luhasovic Gyógyfürdő
(Csehszlovákia)
Beste Kurort für Herzkränke, Asthma, Nervosität, Blasensteine, Gallsteine, Frauenleiden u. Rheuma. Die zwei berühmte Restaurants SMETANA und GROSS verabreichen bei billigen Preisen erstklassige Kost.

BALATONFÜRED

egyetlen vendéglője
Dr. Ajtós Imre főorvos villájában, Goldstein Ezra füredi orth. főbbi ur felügyelete alatt május hó elején megnyitott. — **izletes ételek.** Szolid árak. Pontos kiszolgálás **POLLÁK és WEISZ** vendéglő.

Balatonboglár

balatonparti „Három a kislány” villában szigoruan **כשר PENSIO**
május elsején megnyitott
Elsőrendű konyha. — Méltányos árak.
Elsősorban 20 százalék engedmény.
Ertekezni a tulajdon snal is: **BÁCSKAI V. ARANY JÁNOS** UCCA 33. Telefon Teréz 259-92.

SIÓFOK Otthon Villa

Vilmatelep
teljesen újjan renoválva, elsőrendű étkezés bejáró vendégek részére is. Árnyas kert Szives pártfogást kér **KOHNÉ**

כשר Kurort Sliac Hotel METROPOL

steht in der heuriger Saison unter Aufsicht des E. W. H. Oberrabner **HILLEL UNSDORFER** in **LUCENEC (LOSONCZ)** wird in der vor u. nach Saison tägliches Pension von **Kc. 38-46** bei **besten Bedienung, u. gute Zimmer verabreicht.** — Eröffnung 10 Mai. — Rabbiner bedeutende Ermässigung. **Hotel Metropol Sliac**

HOHE TATRA

orth. **כשר Eröffnung** orth. **כשר**
P. T.
Gebe höfl. bekannt, dass ich am 8. Mai d. J. mein Pensionat in **Dolny-Smokovec** eröffnete. Erstklassige Küche und Bedienung. Mein Restaurant in Zsolna wird weiter geführt.
Hochachtungsvoll
Mór Schreiber
Pächter in Dolny-Smokovec.

כשר Sanatorium HAUS EHRENREICH BAD KISSINGEN

In den Räumen des früheren Dr. v. Söhlern'schen Sanatoriums haben wir eine rituelle **SANATORIUMSABTEILUNG** zu Mittelstandspreisen eingerichtet. Prospekte durch die Direktion. **HAUS EHRENREICH**

Elsőrangú internátusok és nevelő-intézetek fiúk és leányok részére.

FRANCIAORSZÁG SAINT-RAFAEL, a francia Rivierán, az örök tavasz országának mesés helyén, közvetlen a tengerparton [Nizzától felőlr].
SVÁJC: LAUSANNE ÉS MONTREUX, a világ híri nevelővárosokban, a genfi tó partján, 900 m. magasságban. [Lausanne világhíri egyeteme], Intenzív sportélet
AUSZTRIA: WIEN, az osztrák főváros gyönyörű villatelepén, a középponttól 15 percre villamossal.

MAGYARORSZÁG: BUDAPEST és HÜVÖSVÖLGY, elsőrangú intézetek, fiú- és leányotthonok.

Mindegyik intézet felvesz egyetemi, közép- és polg. iskolai, iparművészeti, zeneiskolai, leánykollegiumi, leánylyceumi, továbbképző, varmi tanuló stb. bennlakókat. Összes sportok, tanulmányi kirándulások. Bennlakó orvosnők Szigorú felügyelet. Napi 5-szori kitűnő étkezés. Saját sportletelek. — Eltárási díj (befogadtatik a tandíj is) külföldön 120 P. Budapesten 100 P havonta. Más külön díj nincs. Külföldre mérsékelt tanulólégyek. A látogató szülők részére ugyane díjak mellett az intézetek dependenciáiban kitűnő penziók. Köztisztviselőknök, szegénysorsuaknak, egyetemi hallgatóknak kedvezmények. Zsidó tanulóknak rituális ellátás.

Nyaraltatási csoportok

LAUSANNEBAN (SVÁJC.) BALATONSZEMEN és HÜVÖSVÖLGYBEN Havi díj 140 P.
Felvilágosítás, prospektus (válaszbélyeg): Pestalozzi Internátus Iroda, Budapest, V.I., Akácia-utca 43. V. 32 (Lift.)

HÉVIZFÜRDŐ

Értesitem a n. é. közönséget, hogy szigoruan **orth. כשר** vendéglömet május hó végén megnyitom.
Mandel.

2 gyermeket vinnék a Balatonra nyaralni.

Német és héber társalgás. Héber és világi tárgyak korrepetitálása. Eckstein Jenő a budapesti aut. orth. izraelita polgári fiúiskola hit tanára.
VIII., Vay Ádám-u. 8., II. 8.

Schück Jenő orth. fiúnevelő intézete

Budapest, VII., Kertész-u. 32.
Intézetünk a jövő tanévet kibővített keretekben, az elsőranguan bevált rendszer alapján készíti elő. A nyári hónapokat ideális fürdőhelyen (tengerparton) töltjük.
Allandó orvosi felügyelet és hidokura.
Tisztelettel kérjük a t. szülöket, hogy ugy a nyaralásra, mint a jövő tanévre már most jelentkezzenek!
Referencia: mélt. Reich **Koppel** főbbi ur

HARKÁNY

gyógyfürdőn izletes **כשר ארטה** kóser kapható. Referenciák a bonyhádi orth. rabbi urnál. **KÖNIGSBERG SAMU** Pécs, Megye-u. 9., ahol szintén kapható orth. kóser privátkóser.

Israelers orthodoxes כשר Restaurant

Bad Tröncanske Toplice Tröncsen-Toplic (Slovakel) ist seit 1. Mai im Betrieb. Für erstklassige Küche und solide Bedienung vorgesorgt.

SÍÓFOKON ORTH. KONYHA a bo'd. nyiregyházi orth. rabbi unokájánál 2 éve megnyitott. Saját baromfi-fogás Orth. kóser felvágottak. Gyermekes teljes ellátását vállalom és házhozzállítást elfogadom.

Friedmann Hermann

A vidéken lakó izraelita szülők, ha gyermeküket a fővárosban jól akarják elhelyezni, úgy forduljanak **VIRÁG GYULÁNEHOZ**, hol szigoruan orth. rituális elsőrangú ellátás, gondos felügyelet és kitűnő nevelésben részesülhet két-három fiúgyermek. Az összes köznevelési és Zeneakadémia közelében. — A legjobb referenciák. — Cim: **Virág Gyuláné**
VI., Ó-ucca 42.

Hittestvérünk! Csak szombattartó cégnél vásároljon!
Posztó-, divatszövet, szabókellékek áruháza nagyban és kicsinyben, Különlégességek uri-és női-szövetekben - Billiard és játékasztal-posztó
Seidner Lipót áruházában, Budapest, Kertész-ucca 43. Telefon: 134-74.
A Zsidó Ujság előfizetőinek 5 százalék kedvezmény.

Wesilla mosószert hódít mindenütt

Ezredes Ur, figyelte a zsidót...!?

— Emlék a világháborúból. —

1916. tavaszán történt. Az északi harc-tér egy városkájában nagy ünnepségek váltották fel hirtelen fordulattal a vészes golyózás zuhogó záporát! Magyar és osz-trák katonák lelkes kis csapata két álló hélig vívott élet-halálharcot a megatalko-dott vad muszkával, hogy meggátolja an-nak veszedelmes előrenyomulását. Végül sikerült is a makacs szívósságu mieink-nek emberfeletti erőmefeszítés árán a hosszú küzdelemnek véget vetni és a nevezett városkát a kozáktól megtisztíva újból visszakaparintani. A megrettent la-kosság örömrivalgással fogadta vissza sze-retett védőcsapatát, katonaságból és pol-gárokból alakult fátylós diadalmenetek, táncsoportok és mámoros zenészek. Éne-kesek zárták be az uccákat, ünnepelve a fényes győzelmaratást és a viszontlátás éltető boldog eseményét.

G. ezredes ur, aki a nehéz ostromlás alatt összes hadművelési ügyességét nyi-latkoztatta ki, míg kis csapatát diadalra vitte, most a győzelem tomboló-zengő haj-rájában meginvitálta valamennyi tisztjét az ősi grófi kastélyba a felesége által rögtön-zőt ünnepi diszvacsorára a győzelem tisz-telétére.

Meg is jelentek mind a magas tiszturak, akik között ott volt egy igen rokonszen-ves, fiatal, élénk, de máskülönben egészen igénytelen ki-ézésű zsidó hadnagyocská is, ki valahonnan a Prut vidékéről származott. Mikor már a vacsora morajló jó-kedv és zajos terefere között vígan folyt, akkor a házigazda-ezredes ur az emelt hangulatban meglepetéssel óhajtott ked-veskedni a bajtársi társaságnak. Előhúzta tehát a zsebéből egy kincseket érő csil-logó ékszer és büszkélkedve mutatta a tiszturaknak mondván, hogy ezt a drága kintüntetést küldte neki a tábornok ur ö-exellenciája a sokáig reménytelennek lát-szott harc hősi győzelméért! A gyémánt-kövekkel kirakott ékszer kézről-kéze rá járt az asztalnál, a tiszték nem győzték eléggé dicsérni. A társalgás lármája tovább hőm-polygott, a bor és a pezsgő tovább győn-győzött.

Vacsora után azonban különös fordulat történt... Az ezredes a zsebéhez ka-pott, arca vérvörösré, majd halotthalvány-nyá változott, amint az elébb körülmoto-gatott drága ékszerét sehol sem találta zsebeiben! Hídegen jelentette ki a meg-fizethetetlen ékszer különös eltűnését és sápadt tekintete végig révedezett a jelen-levőkön, miközben formális udvariasság-gal megkérdte tőlük, nem-e felejtette valaki véletlenül magánál. A tiszték izga-tottan felugráltak helyükről s egy szem-pillantás alatt zsebeik teljes tartalmát az asztalra ürítették, az arok kipirultak és a kutató pislogó tekintetel: rosszállólag

és gyanakvással kergették egymást. De az elveszett, az ezredesre nézve pótolha-tatlan ékszer sehogysem került elő.

Egyedül a zsidó hadnagy volt az, aki nem volt hajlandó a többiek példájára zsebei tartalmát a nyilvánosságra hozni. A kollégák összenéztek... Fel is szólí-tották zsebei kiürítésére, de ő konokul ellentmondott és általános fölháborodás közepette kigyult szemekkel fölállt és nyomban eltávozott.

Egy linzi hadnagy méltatlankodva lépett oda a házigazda elébe:

— Ezredes ur, figyelte a zsidót?... — kérdezte és a szája habzott a fölindult-ságtól.

A társaság nemsokára azután széjjel-ozlótt.

... Másnap reggel a zsidó hadnagy fel-szólítást kapott az ezredesnél való jelent-kezésre. T. molyogva ment el. Ugyanakkor be volt rendelve a linzi hadnagy.

— Kedves fiam! — kezdte az ezredes — megtaláltam az elveszettnek vélt arany tárcámát. Egyik belső zsebemben felejtet-tem. Elnézést kell kérem tőled, hogy egy pillanatra meggyanusítottalak. — De mondd meg kérlek, hogy miután a tárcá-ról csakugyan nem tudtál, mi tartott vissza, hogy bajtársaid példájára te is kiüritsd zsebeidet?

A sápadt, vézna zsidó hadnagy pár per-cig mogorván maga elé bámult, majd hir-telen fejét felült, könyvelábadt szemek-kel így szólt ezredeséhez:

— Ám legyen! Ime bevallom neked, a mit oly régen titkoltam:

— A havi fizetésemet kevés hiánnyal minden elsején beteg munkaképtelen öz-vegy édesanyámnak küldöm s így érthető, hogy jó magamnak komiszkenyérre is alig jut. Tegnap este is — midőn ez a sajná-latos eset történt — épen a zsebemben volt a negyedkiló száraz, fekete baka-eledel, amit szokásomhoz hiven vacsorára vettem s minthogy nem akartam magam annyira megszégyeníteni kollégáim előtt, hogy ily bakamódra kosztolok, ennél fogva jobbnak láttam távozni. Most azonban, hogy mindent elmondtam, nem szégyenlem, sőt büszke vagyok arra, hogy tehetetlen özvegy édesanyámon így módon segíthetek! — Az utolsó szó szinte már őrjöngve kiáltotta, majd, mint aki egy súlyos val-lomással könnyített magán — leroskad-t az előtte levő karosszékre.

G. ezredes ur alig birt szóhoz jutni, midőn emez befejezte mondanivalóját. Jósá-gosan megveregette a nemeslelkű zsidó-hadnagy vállát s nagyon megdicsérte pél-

dás cselekedetért, majd kilitátsba helyezte az előléptetését.

A linzi hadnagy felé fordulva azt mondta: — No most fiam, még jobban fogjuk figyelni a zsidót.
Szendrő. *Drexler Béla.*

Szerkesztői üzenetek.

HITK. UJFEHÉRTŐ: Kivánságukra pótló-lag közöljük, hogy az önök hitk. választ-mányába a következő urak is megválasz-táltak: *Katz Emánuel, Hochmann Abrahám* és *Löwinger Herman* (Máskor szívesked-jenek a hitközségük kebelében előforduló eseményeket *hivatalból* hozzánk leadni) — **Kemecse:** Eljárása a következő: Ön menjen a születési anyakönyvi kivonattal a szol-gabíróhoz s vigyen 2 tanut magával, akik ott igazolják, hogy a (héber nevén) anya-könyvelt feleségét általánosan Rózának hívták. Ennek alapján a szolgabír. kiállít egy „személyazonosságát” bizonyítványt, a mellyel Ön szükség esetén állításait igazol-hatja.— **Onga:** Két héttel ezelőtti üzene-tünkre ön azt írja, hogy ön csak *közön-séges* évekre gondolta, hogy erev. Sevűosz ritkán esik *שבת-רא* és ezért felkér ben-nünket, hogy a jelzett üzenetünkben fel-sorolt évek közül (amelyekben erev Sevű-*שבת-רא* esik) jelöljük ki, melyek a közönséges és melyek a szokővevek?!— **Közönséges** évek: 5667, 5674, 5677, 5680 5694, 5697, 5701, 5704, 5707, 5718; **sző-kővevek**: 5681, 5684, 5698, 5708 és 5711.— **Temesvár:** A recenziós példányt még ed-dig nem kaptuk meg. Legyen szíves lap-punkat ott terjeszteni; előre *יישר כח* — **Székelvíd:** Legközelebb intézkedünk az előfizetés módjáról. — Vidéki előfizetők: Ügynék elintézése végett forduljon az orth. közp. irodához.

K. F.,: צעורים! Renben van! Ellenben régi tartozása fejében szíveskedjen 10 pen-gőt átutalni.— **Grosz Ignác Hete:** Mi a lapot pontosan küldjük. Tessék a postánál Tar-pán megreklamálni.

Felelős szerkesztő és kiadótlajdonos:
Groszberg Jenő

DANCIGER FÉLE CUKRASZDA megszűnése folytán, házilag és nem gyárilag, a legkényesebb ízlésnek megfelelően előállított min-dennemű orth. *בשר* CUKRASZ SÜTEMÉNYEK csak **FRÁNKEFÉLE VENDÉGLŐBEN** Bpest VII., Rombach-u. 12. sz. alatt kaphatók, ahol mindenféle ünnepélyekre u. m. lakodalmakra, szüditikre meg-rendeléseket elfogadunk. Ugyanott előrangú reggeli, ebéd és vacsora koszt a legolcsóbb árban kapható és előfizetők-et elfogadunk.

Fránkel Ignác Vendéglős
BUDAPEST VI., ROMBACH-U. 12.

Hirdetésekért és pályázatokért orthodox szempontból a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas-tagon szedett betűkből 32 fillér.
Pályázatok felvételnek: Sip-utca 10.
Hirdetések díja előre fizetendő.

Orthodox hitközségek.

Az abaujszántói orth. izr. hitközség pá-lyázatot hirdet egy kántor-metszői állásra. Csakis kifünő hanggal rendelkezők pá-lyázhatnak jun. hó 30 ig. Javadalmazás lakás; villanyvilágítással; fél sechita, szo-kások mellékvédelmek és havi 3 — 4 millió kor. készpénzfizetés.
Blau Zoltán *Stern Adolf*
hitk. elnök hitk. titkár

Orthodox-israelitische Kultusgemeinde. Szabadka.

Zahl 67 1927.

In der orthodox-israelitischen Kultus-gemeinde Subtica (S. H. S.) gelangt die Stelle eines *קורא וקריא מומחה* und welcher ein vorzüglicher *בעל תפלה* und *שוחט* und *בדק מומחה* sein muss, zur sofortigen Besetzung. Bewerber müssen *מברות* von drei anerkannten orth. *רבנים* besitzten. Gehalt laut Uebereinkommen. Offerte mit Abschriften der *קבלות* nebst Zeugniskopien, bisheriger Wirkung sind bis 15. Juni 1927 an den gefertigten Gemeindepräses einzusenden.

Spesen werden nur dem zum Probe-vortrag berufenenn vergütet.
Subotica, den 12. Mai 1927.

Samuel Rosenstein **Wilhelm Glied**
Notár, Gemeindepräses

In der aut. orth. isr. Kultusgemeinde *Komárno* (Komárom) ist die Stelle eines *שוחט וממחה* der auch ein vorzüglicher *קורא ובעל תפלה* sein muss, mit dem Jahresgehalt von tsch. K. 18.000 halber *שקיטה* die zirka tsch. K. 3000 abwirft, freie Wohnung u. sonstigen Nebenmolumenten, sofort zu besetzen. Reflektierende, die *קבלות* von drei aner-kannten orth. Rabbinern besitzten, mögen ihre Kopien nebst angabe ihres bisherigen Wirkens Alters, Familienstandes und Zu-ständigkeiten an den gefertigten Vorstand einsenden. Nur Berufene werden zum Probevortrage zugelassen und die Reise spesen nur den Akzeptierten vergütet.

David Raab,
Gemeidepräses Komarno, Slovensko.

Az ácsi aut. orth. hitközségnél egy kán-tor-metszői állásra pályázat hirdették. Pá-lyázhat minden 45 évnél fiatalabb, magyar állampolgár, akinek 3 rabbitól szabályszerű bizonyítványa - van. Fizetés megegyezés szerint. Az állás július hó elsején elfoglalán-dó. Költségekmegeterítését a megválasztott kérheti és kapja meg. Az elnökség.

Die Israelitische Gemeinde *מוהיסי מחר* in *Antwerpen* sucht einen *שוחט מומחה* *בדק מומחה*. Ein guter *בעל תפלה* bevorzugt. Einkommen bis 30.000 Frs. jähr-lich wird garantiert. Zur Probe werden nur die Berufenen zugelassen. Abschriften der *קבלות* mit Angabe des Alters und der Familienverhältnisse sind zu richten an das Rabbinat der Israelitischen Gemeinde „Machsik-Hadass. Antwerpen. Oostenstr. 44. (Belgien).

Nem orthodox hitközségek.

A kongressusi alapon szervezett battonya-i zsidó hitközség kántor-előimádkozói-metszői állásra ezennel pályázatot hirdet a következő feltételek mellett: Személyi kellékek: magyar honosság, 40 éven aluli életkor, konzervatív vallásosság, zenei kép-zettség mellett 3 ismert rabbitól nyert kab-bólóval bizonyítható sochet ubodek, baal-tefiló és baal-koreh képesítés. Előnyben részesülnek, akik ügyes móhelek és vésés-nézés is vállalják. Javadalmazás: A templom-udvarban két szoba és mellékhelyiségek ől álló természetben lakás, 800 négyzetóles kert fél hozadé-kán és 50 métermázsa tüzifa illetményen

felüli pénzbeli fizetés megegyezés szerint és a szokásos mellékvédelmek. Állás legkésőbb augusztus 1-éjé elfoglalandó. Addig jelenlegi alkalmazottunk súlyos be-tegségére való tekintettel megfelelő he-lyettest keresünk sürgősen. Magyar nyel-ven irt és magyarrá fordított hiteles ere-deti okiratokkal és eddigi működési bi-zonyítványokkal felszerelt, életkort és csa-ládi állapotot feltüntető pályázatot fizetési igény megjelölésével sürgősen cí-memre kérem megküldeni. Utiköitséget a meghívottnak megtérítjük.
Battonya, 1927 május hó 23.
5687, Ijjar 21.

Dr. Schwartz Andor,
hitk. elnök.

Sürgős figyelmeztetés!
A Józsefvárosban megbízható hygie-nikus orth. *בשר* Skrek-félc füstölt árú-külföldességek gyári árban, valamint bel- és külföldi sajtók, tej-termékek, csemegék, a legolcsóbb napiáron. Kávézó, falatozó. Nyitva reggel 5 órától este 11-ig. Előzé-keny kiszolgálás.
Telefon: J. 378-69.
SCHWARZ GÁBOR, NÉPSZINHÁZ-UGCA 42.

Felhivom figyelmüket a szombattartó cégeknek, szállítmányozó cégemre, különösen a textil szakmára, hol kiváló szak-tudássaj birok a vámkezelés terén.
Butorszállítások sa-ját köcsijaimmal.
Schwarz és Salgó Budapest, Dohány utca 10
Telefon: József 423-42

A budapesti autonóm orthodox izraelita hitközség közleményei.

Hitközség irodahelyisége: VII., Dob ucca 35. (Közsegháza)

Hitközségünk rabbiságának felügyelete alatt állanak:
Hitközségi mézárszékek:

1. II. Margit-körut 7.
2. V. Súlyom ucca 24.
3. VI. Szerecsen ucca 13.
4. VII. Wesselényi ucca 15.
5. VII. Kertész ucca 35.
6. VII. Hernád ucca 16.
7. VIII. Magdolna ucca 29.
8. IX. Tompa ucca 18/a.

2. V. Súlyom u. 24.
3. VII. Dob ucca 35.
4. VII. Hernád ucca 16.
5. VIII. Magdolna ucca 29.
6. IV. Tompa ucca 17/a.

Hitközségi baromfivághóhelyek:

1. II. Margit-körut 7.
1. Rácfürdő:
1. Hadnagy ucca 8—10.
2. Köruti fürdő:
VII., Erzsébet-körut 49.
3. VIII. Magdolna ucca 29.

Hitközségi tejelárusítás:

1. V. Súlyom ucca 74.
2. VII. Dob ucca 35.
3. VII Wesselényi ucca 18.
4. VIII. Magdolna ucca 29

Rituális fürdők (Mikve):

1. Rácfürdő:
1. Hadnagy ucca 8—10.
2. Köruti fürdő:
VII., Erzsébet-körut 49.
3. VIII. Magdolna ucca 29.

Templomok:

1. III. Zsigmond ucca 74.
2. VII. Kazinczy ucca 19—31.
3. VII. Király ucca 1.
4. IX. Tompa ucca 17/a.
5. V. Csáky ucca 9.

Wesilla egyszerű kifőzéssel fehérre mos

Fizessetek elő a Zsidó Ujságra!

Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: Minden szó egyszeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII., Síp ucca 10. Jelígs levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság,

TIZENKILENC éve közvetít házasságot Nagy Jenő, Rákóczi-ut 57/b, Telefon (Cégnélküli levelezés.)

FÉRJHEZ menne egy szlovenszkoí kellemes külsejű barna leány orth. izr. 30—40 év körüli urhoz, kinek biztos existenciája van. Gazdag özvegy nincs kizárva. Hozomány 80.000—100.000 kc. kp. „Szolid élet 100.000“ jelígre.

LEANYOMAT ki saját felsőruha szalonnal rendelkezik, férjhezadnám. Részletes ajánlatokat „Házasság“ jelígen kérem.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl. VII., Dohány-u. 68. Telefon: József 429—51.

KOMOLY orth. izr. fiatalomben benősülne textil szakmába. Leveleket „Komoly 26“ jelígre kér.

ÖZVEGY gyermektelen izr. uriaszony házasságra lépne középkori uriemberrel. Saját kézimunka tisztelettel rendelkezik. Ismerkedést e lap útján „Házasság újra“ jelígen.

MEGISMERKEDNÉK házasság céljából feltétlen intelligens, jó házból való orth. urilánnyal. Teljes bizalommal irt leveleket „Talan sikerül“ jelígre a Zsidó Ujság kiadójába kérek.

HOZOMÁNYOM nincs sok, de bizom abban, hogy nem minden intelligens embernél ez a fontos. Akire ezuttal számítok próbáljon szerencsét „Élet 21“ jelíge alatt

Előkelő orthodox családokban bevezetett **SADCHENEK** címeit kérem: „Ügyvéd“ jelígre a kiadóhivatalba.

Állást nyer.

RŐFŐS és vegyeskereskedésben egy ügyes tapulo felvétetik Ajánlatokat „Vidéki szombattartó“ jelígre a kiadóhivatal továbbít

Oktatás.

TANITVÁNYOKAT vállal polgárista leány, tanulmányuk elősegítéséhez, rendkívül szerény igényekkel. Cim megtudható a kiadóban.

GINNAZISTA leány elő. észitene polgári, vagy elemista tanulókat. Állandó oktatás is vállal. Cim a kiadóban.

Különféle.

SZALONTULAJDONOSNŐ fiatal urileány vidékre menne a nyári hónapokra jobb zsidó családhoz, hol teljes ellátásért ellenszolgáltatásként VARRNA. Cim a kiadóba

קונדמאכונג

וירקונספאללע דרשות אין דיישער שפראכע פיר יעדע ערדענקליכע געלענעהייט. וויא צ. ב. תנאים. חתונה וברית מילה. פרוין הבן נאכט. אנטריטס. אבשעידס. אינווייוונסדרעדן א. א. ו. פערפערשיגט צו מאקסונעם פרויווע. אונטער שטרענגסטער דיסקרעציון. האנראר פאן 5 P. אויפגאטס 50 די פארטא רעקאמאנדירט. בעטראג אים פאראויס. פערנער ס'מנות ישראל צווייטע אויפלאגע צו פרקן אבות פראנקא 1 P. 10 f. בייא מיר צו האבען. ישראל היים ברוין רב ומ"מ דת"ת. פארהער אין האללע (דייטשלאנד) Rabb. Israel Braun Bpest, Szövetség-u 43

A budapesti Aut. Orth. izr. Rabbinátus felügyelete alatt álló **כשר ארטה. קאָווערס, תֵּי. füstölthushal naponta friss hal** stb. a Rombach-uccában csakis

Poppernel.

Tisztelettel

ברוך Popper
Rombach-u. 15.

פִּיר שוּחַטִּים!

Habe Chalofim unter Garantie, prima wie auch mindere belgische reiss & glatt, ferner Stanislauer schwarze Steine bei Fränkel ש"פ Bpest, Rombach-u. 16. Bestellungen werden nur gegen vorherige An g a b e, ausgefolgt.

SCHMUTZER Pesterzsebet.

PREISLISTE:

הלפִים 15 zöllige	P. 33.—
„ 14 „	29.44
„ 10 „	18.—
„ 8 „	16.—
„ 5 „	6.80
Belgische „lf 8 zöllige	24.—
„ 7 „	20.—
„ „lf 8 „	13.50
„ 7 „	10.—
Vasserstein 9 „	4.—
„ 8 „	3.—
Stanislauer 10 „	7.10
„ 8 „	4.50

Fenákel Jónás

szír- és baromfikereskedése az orth. rabbiság felügyelete alatt.

Budapest, VII., Kazinczy ucca 52—54. Naponta friss áru. Házhoz szállítás.

Telefonhívó J. 34—76.

Hajszálakaf

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel

Pollák Sarolta
Budapest, Andrassy-ut 38.

„Miracle“

hajeltávolítószert szétküldése utasítással.

Összes szépséghibák kezelése. (Arcápolás olcsó bérletrendszerrel.) Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

יידישע צייטונג

ב"ה

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTH. ZSIDÓSÁG HETILAPJA. MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SÍP U. 10.
TELEFON: József 425—90.

ALAPITOTTA:

GROSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETÉSI DIJ: 1 ÉVRE P 20.—
„ fél „ „ 10.—
„ negyed „ „ 5.—
Postachequekontó-szám: 50.791.

שבועות

Irta: Fischer Fülöp sárospataki főrabbi

וידר ה' על הר סיני על ראש ההר.
„S az Örökkévaló leszállt vala a Szináj hegyére, a hegy csucsára“.

„I-ten a Szinájról jöve vala, Széir felől ragyogott fel számukra, a Póron hegyéről jelent meg nekik, szentek miriadjai közül jött el, jobbja felől a törvény tüze számukra.

A népeket is kötelességükhöz vezette, minden szentjei a te kezében vannak és ők lábaidnál elterülve, ugy hordozzák szózatodat.

Tórárt parancsolt nekünk Mózes, örökségül Jákob gyülekezetének“.

Ilyen lelkesült szavakra nyílnak az irteni látnoknak ajkai ott, az ígértet földjének határain, amídjön emlékezése visszaszárnyal a multba és a mult eseményei fölött elszállván, fennakad a világtörténelem legkiválóbb eseményén, fennakad a Szináj lángoló hegyormán. Ama, a Szináj tövében felhangzó szózat: כל אשר

ל' ten parancsolt, teljesíteni fogjuk!“ — képezi a gyökerét annak a hatalmas, terebélyes fának, melyet a világtörténelem lapjai „Izrael lelke élete“ elnevezés alatt ismernek. Azok a magasztos szavak képezik azt a

csodaforrást, melyből a zsidóságnak, a „papi birodalom“-nak immár több évezredes szellemi fejlődése fakad.

Miként a kietlen sötét éjszaka kísértetjárta homályát elűző hajnalpir, akként ragyogott fel Izrael számára a szináji kinyilatkoztatás boldogító szent ígéje. Elűzte a tévhitnek, a bálványimádásnak éjtéli sötéttségét, melyek a többi népek fölött még azután is sokáig, évszázadokon, évezredekén keresztül gomolyogtak vala. S miként az ébredő tavasznap napsugara leolvastják a kemény jégpáncélt a folyamok hátáról és kiszabadítják a természet gyermekeit a növényeket a téli fagy nyomasztó rabigája alól, akként olvasztotta le, tinte el a szináji kinyilatkoztatás sugárzó napja is a szeretetlenség jégburkolatát Izrael szelleméről, miglen a többi népeket a szeretetlenségnek, a gyűlölködésnek hóleple takarta el.

De a lefolyt évezredek mentén megvalósultak a próféta szavai: „S haladni fognak népek a te világosságodban és királyok a fényben, mely felragyog fölötted“.

Igenis. Az I-ten által kinyilatkoztatott tanokat és törvényeket, eszméket és eszményeket tartalmazó

Tóra immár közös kincsévé vált az egész emberiségnek. A föld egyik szelétől a másikig az Izrael őritetere bizott szent könyvből meritenek a népek balsamot az emberi szív és lélek ezer meg ezer sebére, meritenek vigaszos irt életük ezer nyomorusága közepette, tanácsot és utmutatást, hogyha kemény megpróbáltatások nyilvánsszói rajzzák körül őket. Igazuk van bölcsseinknek, midőn azt mondják, hogy a Tóra nemcsak Izraelnek, de az összes népeknek nyelvén, azaz az összes népek számára ki lön nyilatkoztatva, תורה נתנה בשבעים לשון.

S óh, királyok is a te fényedben fognak haladni, Izrael! Hiszen csak néhány évvel ezelőtt, a jelenkor egyik leghatalmasabb birodalmának, az amerikai Egyesült államoknak volt elnöke Roosevelt, Berlinben a német kiváló államférfiak és tudósok jelenlétében — ahol II. Vilmos császár is jelen volt — előadást tartott. Előadásának keretében az ókori kulturnépeknek a jelenkori népek, kulturájára való befolyását, hatását fejtegette, s nem habozott kijelenteni, hogy mai kulturánk, melyre a jelenkor népei olyan büszkék, a klasszikus görög és római kultúra mellett

A tóra ünnepén gondoskodjatok a tóra tanulóiról!